

Gratis gezinsdag
Ontdek Oudenaarde
met Klasse

“De tijd van de pensenkermis is voorbij”

— Ouders willen geen feest meer op de opendeurdag —

TIME-OUT

tussen
de varkens

Vechten tegen de papierberg

“Ik heb geen tijd voor planlast”

ADVERTENTIE

IN DIT NUMMER

“PLANLAST? DAAR HEB IK GEEN TIJD VOOR”

Zo verklein je de
papierberg op school
» **pagina 10**

MOSLIM VOOR DE KLAS

Als je geloof botst met
de school
» **pagina 20**

TIME-OUT IN DE ZORGBOERDERIJ

“Tussen de varkens kom
ik tot rust”
» **pagina 36**

“Vroeger zagen ouders de leraar aan de bar. Nu willen ze hem in de klas zien”

Met saucissen vang je geen leerlingen meer op de opendeurdag
» **pagina 30**

Zoals elke maand

- 5 **Reacties** Startersleed
- 8 **Two To Tango** Bulgaar in de Nederlandse les
- 16 **Nieuws** Begeleiding starters terug naar af
- 24 **De expert** Zo pak je ‘stelende’ kleuters aan
- 25 **In de klas** 10 ideeën voor een andere schoolreis
- 29 **Mag dat?** Wie vergoedt het lesmateriaal?
- 34 **Afgevraagd** Weg met de vrije woensdagnamiddag?
- 41 **Lerarenkaart** Gratis gezinsdag in Oudenaarde
- 46 **Klassetips**
- 56 **Kruiswoordraadsel**
- 57 **Column** *Ça passe ou ça casse*

Stad met Klasse: Oudenaarde

Ontdek gratis met je gezin de nieuwe aankomst-
plek van de Ronde
» **pagina 41**

KLASSE ZOEKT BUITENGEWONE LERAAR VAN HET JAAR

Elke dag zetten duizenden leraren zich met hart en ziel in voor die leerlingen die extra zorg nodig hebben. Collega's in het buitengewoon onderwijs, maar ook leraren in het gewoon onderwijs die een leerling met een beperking begeleiden, zorgleraren ... Ken jij zo iemand? Nomineer hem/haar voor de 'Leraar van het Jaar'. Vraag steun aan andere ouders, leerlingen en leraren, stel in het grootste geheim een nominatiedossier op en stuur het vóór 17 april naar Klasse. Tijdens een buitengewoon evenement in Brussel op 22 mei komen tweehonderd genomineerde leraren te weten wie de Leraar van het Jaar 2013 is.

www.leraarvanhetjaar.be

Witte raven

Tel het aantal allochtone collega's in jouw school. Hoeveel ken je er? Eén? Twee? Geen? Ik gok op dat laatste, want allochtone leraren in het Vlaamse onderwijs zijn witte raven. Exacte cijfers zijn er niet, maar het is gewoon een feit dat je in Vlaamse scholen maar uiterst zelden een allochtone leraar tegen het lijf loopt. Daarom is het goed dat steeds meer scholen en lerarenopleidingen initiatieven nemen om daar iets aan te doen. Zo lees je verder in dit blad hoe katholieke scholen en lerarenopleidingen oplossingen zoeken voor een delicate kwestie: hoe kunnen we niet-katholieke leraren toch laten lesgeven in het basisonderwijs, waar ze eigenlijk katholieke godsdienst moeten geven?

Door de sneltreinvaart waarmee onze samenleving diverser wordt, moeten we extra inspanningen leveren. Nu is al 12,5 procent van de Belgen van niet-Europese oorsprong. Dat betekent dat een op de acht landgenoten allochtoon is. Een schrijnend contrast met de maagdelijk witte lerarenkamers in Vlaanderen.

Niet dat scholen een exacte spiegel van de samenleving moeten zijn. Zeker niet. De prestatiedruk en de

ratrace bijvoorbeeld, die hoeven we niet te kopiëren. Net zomin als de kilheid en het wantrouwen waar we maar moeilijk vanaf geraken. Maar wanneer het over diversiteit gaat, is het wél belangrijk om een spiegel te zijn.

Zo leer je de volwassenen van morgen omgaan met voorbeelden die ze tijdens hun jeugd anders misschien nooit zouden leren kennen. Dan heb ik het niet alleen over allochtonen. Maar evengoed over vrouwen in technische opleidingen, over mensen uit het bedrijfsleven, mensen met een handicap, laaggeschoolden, mannen in het basisonderwijs ... Het rijtje van profielen die in het onderwijs ondervertegenwoordigd zijn, is vrij uitgebreid.

Voor allochtonen is er wel een extra argument om hen aan boord te trekken. Niet alleen helpen zij om het respect voor etnisch-culturele minderheden te verhogen. Zij kunnen ook nog eens een rolmodel zijn voor jonge allochtonen die denken dat hoger onderwijs een verre bestemming is. Als we daarin het verschil kunnen maken en er meer hoogopgeleide allochtonen komen, dan zetten we een stevige stap in de richting van een echte multiculturele samenleving.

Pieter Lesaffer, hoofdredacteur Klasse
pieter.lesaffer@klasse.be - twitter: @plesaffer

NAAR SCHOOL NA DE SCHEIDING

→ Mijn leerlingen van 5 STW b bekeken de campagne 'Ik ben oké' van Klasse over echtscheiding. Ze vonden de getuigenis en het lied zeer herkenbaar. Ze denken dat een vertrouwenspersoon op school of daarbuiten erg belangrijk is. Het hoeft daarom niet de leerlingenbegeleider te zijn, misschien klikt het wel beter met een of andere leraar. Enkele leerlingen denken dat de school ook een probleemvrije zone kan zijn als er net níet over wordt gepraat. In dat geval moet de leerling in kwestie wel een andere volwassene hebben bij wie hij of zij terecht kan.

Carry Brits, via klasse.be/leraren

→ Wij vormen een heel gewoon gezin: vader, moeder en twee kinderen. Mijn zoon is daar niet blij mee. Geen 'tweede ouder' om te gaan vragen wat je van de andere niet bekomen hebt. Verder ook maar één keer zakgeld, één verjaardag, één nieuwjaar. Dit weekend kreeg ik te horen dat hij liever gescheiden ouders zou hebben, want nu hij de leeftijd van de eerste vakantiejob bereikt heeft, ontdekte hij dat een kind van gescheiden ouders meer mag verdienen dan hij. En die krijgen

al zoveel meer! Mijn zoon hoeft je alvast niet te overtuigen dat scheiden oké is. Hij zit opgescheept met een doodgewoon gezin. Het zal je als puber maar overkomen.

Kristin, via klasse.be/leraren

→ Klasse maakt geen reclame voor echtscheidingen. Een scheiding is altijd moeilijk voor elke partij, ouders én kinderen. Ik ben ook gescheiden, maar spreek nooit een verkeerd woord over de papa in het bijzijn van de kinderen en zorg ervoor dat de regels worden doorgetrokken. Als een van de kinderen een

De Standaard: 'Zulke daders zijn niet de monsters waarvoor men ze afschildert, maar deerniswekkende sukkelaars'. Het is de eerste keer dat iemand begrip durft te tonen voor de dader, niet voor zijn daden. Door het proces word ik zelf verscheurd door enerzijds een enorme empathie voor de familie van de vermoorde kinderverzorgster Marita, die ik van dichtbij ken én voor de ouders van de vermoorde baby's Leon en Corneel. Ik ben zelf mama van een overleden zoontje, met dit verschil dat hij een zachte dood stierf waarbij niemand

ter harte te nemen en echt te luisteren én een oproep aan de maatschappij tot meer begrip en inlevingsvermogen.
Naam en adres gekend bij de redactie

KLAS GEFLIPT

→ Ik ben een laatstejaarsstudent aan de lerarenopleiding. Vroeger had ik het moeilijk om mijn aandacht bij de les te houden wanneer ik niet meer kon volgen. Toen ik het thuis nog eens bekeek, begreep ik het pas. Het lijkt me dus interessant om leerlingen zoals in de reportage over flipping the classroom (Klasse 233) de leerstof eerst thuis op eigen tempo te laten verwerken. Op school kan de leraar de studenten begeleiden die het nog moeilijk hebben en indien nodig de leerstof nog eens op een andere manier uitleggen. Zo kan iedereen op eigen niveau werken, waarbij er geen leerlingen meteen uitvallen of zich vervelen. Toch zijn niet alle

studenten zijn even gemotiveerd om thuis de leerstof in te oefenen. Het zou zelfs kunnen dat de studenten met weinig motivatie nog meer zullen uitvallen. Zij gaan thuis veel minder doen ten opzichte van de gemotiveerde leerlingen, waardoor het niveauverschil zal vergroten.

Bieke, via klasse.be/leraren

→ Een leraar is veel interactiever dan een YouTube-filmpje of een PowerPoint. Die zeggen telkens hetzelfde met dezelfde woorden. Als een leerling die niet begrijpt, zal hij het na de tiende keer kijken nog niet begrijpen. Daarom geloof ik niet in het zelf laten doornemen van theorie op basis van dergelijke filmpjes. Ik krijg nu al geregeld thuis de vraag wat een woord precies betekent. Hoe los je dergelijke vragen op als leerlingen het zelf thuis moeten uitzoeken? Hopen dat hun ouders de nodige uitleg kunnen geven? Mogen die dan ook een stukje loon van de leraar →

Oudercontact: alle ouders wachten met smartphone in de hand. De school communiceert enkel via papier. #TwoWorlds

@Pietel ergert zich op Twitter aan de trage digitalisering in het onderwijs

straf heeft gekregen bij de papa, zal die in samenspraak met mij kunnen doorlopen in de mama-week. We maken ook geen ruzie bij de overdracht en vertellen leuke gebeurtenissen aan elkaar. Zo kunnen de kindjes zonder schuldgevoel toegeven aan de andere ouder dat het overal leuk is. Het wordt tijd dat volwassenen inzien dat de kinderen de enigen zijn die kunnen lijden onder een scheiding. Het is dan ook hun verantwoordelijkheid om hier positief mee om te gaan.

Leentje, via klasse.be/ouders

schuld treft. Anderzijds heb ik te doen met Kims ouders, die tevergeefs om hulp riepen voor hun zoon en werden afgeschilderd als overbezorgd door een puber die op zoek was naar zijn identiteit. Hoe verteed moeten Kims ouders wel zijn? Door schuldgevoelens, levenslange schaamte om ouder te zijn van een moordenaar. Tegelijkertijd willen ze ook ouder zijn tot de dood en hun kind onvoorwaardelijk blijven steunen en liefhebben, zonder daarom zijn daden goed te keuren. Hebben we er al eens bij nagedacht dat we allemaal die ouder kunnen zijn van Kim, die smeekt om hulp omdat je je kind ziet afdwalen in eenzaamheid, in drugs, in criminaliteit? Een oproep dus aan professionele hulpverleners om de bezorgdheden van ouders wat meer

ALLEMAAL OUDER VAN KIM

Naar aanleiding van het proces Kim De Gelder las ik in

opeisen voor het overnemen van zijn taak?

Naam en adres gekend bij de redactie

→ Voor mij is dit systeem een enorme stap terug. Zo zien de leerlingen een leraar weer zoals honderd jaar geleden: diegene die alles weet en naar wie de leerlingen vol bewondering luisteren om de wereld rondom zich te leren kennen. Ik haal veel meer energie uit lessen waarin ik de leerlingen zélf laat ontdekken hoe je bijvoorbeeld de oppervlakte van een ruit moet berekenen. Ze zijn apetrots wanneer ze dit mysterie hebben opgelost en kunnen uitleggen hoe ze dat ontdekt hebben. Deze kennis zullen ze veel langer en beter vasthouden dan wat hun helemaal voorgekauwd aangeboden werd.

*Isolde P.,
via klasse.be/leraren*

ASIELZOEKERS IN DE KLAS

→ Ik heb L.O.-les gegeven aan OKAN-leerlingen. Ik moest jongens en meisjes gemengd laten sporten in sportkledij, rekening houdend dat ze in hun cultuur zelfs de benen van de meisjes niet mogen bekijken. Ik

ging zelfs met hen zwemmen, weliswaar in twee groepen. Nu ben ik coördinator in een grote nijverheidsschool. Wij hebben een aantal 'illegale' jongeren bij ons. Ik zorg ervoor dat ze buskaarten krijgen om op school te raken. Ik heb ook kunnen regelen dat de ouders wekelijks een voedselpakket krijgen. Voor uitstappen ga ik op zoek naar financiële middelen omdat ze anders niet meekunnen. Maar ondertussen worden de schoolrekeningen vaak niet betaald. Ik ben al bij het OCMW te rade geweest en daar zeggen ze: "Ze zullen wel ergens illegaal werken". Het OCMW heeft nochtans een pot geld om uitstappen in het onderwijs te financieren. Zij bieden dat niet aan, het werkt vraaggestuurd. De mensen die OCMW-uitkeringen krijgen, weten dat niet en vragen er dus niet naar. Daarom blijven deze leerlingen thuis bij uitstappen. Wij kunnen niet te weten komen wie in aanmerking komt wegens de wet op de privacy. Staat er iemand bij stil hoeveel energie en tijd hierin kruipt en hoe machteloos wij ons soms voelen omdat we niet ondersteund worden?

Naam en adres gekend bij de redactie

→ Sinds vanmiddag heb ik een leerling minder in de klas. Om 12 uur was Verona er nog, om 13.15 uur enkel een lege plaats. Nu is ze met haar gezin op de vlucht, ergens onderweg naar weer een nieuw land. Ze kreeg een uitwijzingsbevel in de bus, vier jaar na hun aankomst in België. Ik kan dit als leraar enkel proberen uit te leggen aan mijn klas vol negen-, tien- en elfjarigen. Te jong voor deze problematiek. En angstig dat sommigen onder hen nu ook het land zullen moeten verlaten. Als deze procedure geen vier jaar had geduurd, hadden Verona en haar familie niet geïnvesteerd in zich

de taal machtig maken, een huis en een thuis vinden, vrienden maken, zich inschrijven in de jeugdbeweging, was haar broer niet geboren in het Sint-Lucasziekenhuis en spraken Verona en haar broers misschien nu nog de moedertaal. Het heeft Verona, haar klasgenoten en mezelf als juf, heel wat tranen gekost deze week. Ik kan enkel maar hopen dat ze het dankzij haar capaciteiten wel zal redden, in om het even welk land ze terechtkomt. Want Kosovo/Servië, daar kan ze niet naar terug.

*Delphine Vandenbossche,
via mail*

STARTERSLEED

Exact een jaar werk ik nu in de tweede en derde graad van het secundair onderwijs. Vier scholen heb ik intussen leren kennen vanbinnen en vanbuiten. Hoe verder uit de comfortzone van mijn diploma, hoe uitdagender. Maar ook des te stressvoller en des te confronterender. Als interimaris ben je veroordeeld tot veel te kleine of veel te grote opdrachtbreuken. De oorzaak? Combinaties van verschillende uren van verschillende leraren. Door de bescherming van een bepaald vak en allerlei administratieve regeltjes bleek dat ik in januari met 25/20 minder verdiende dan in december met 20/20. Echt logisch kan je dit niet noemen, toch? Bovendien werk ik me te pletter aan lesvoorbereidingen, verbeteren van die lessen en evalueren van leerlingen.

Sommige collega's die hun huis afbetaald hebben, veilig gesetteld zijn en hun boekentas op school laten staan in het weekend, verdienen pakken meer dan ik door films te tonen en uitsluitend frontaal les te geven. Net die mensen houden mij vanuit hun troon weg van enig toekomstperspectief. Ik klaag niet over het onderwijs, maar misschien moeten we durven de systemen van overwerk en vooral dat van de vaste benoeming overdenken ... Starten in het onderwijs is heel zwaar en lastig, maar ook zeer boeiend en leuk. Dat verkondig ik voortdurend aan iedereen. Soms vraag ik mij af hoe lang nog.

Naam en adres gekend bij de redactie

AANVULLING

In Klasse voor Leraren 233 las je in de rubriek Afgevraagd de reactie van leraar Filip Declerck uit het VTI Diksmuide op de vraag 'Trek jij punten af als straf.' Daarin stond 'voor een begeleidingsgesprek is geen tijd'. Filip Declerck benadrukt dat zijn school wel degelijk altijd tijd vrijmaakt voor begeleidingsgesprekken, maar dat je niet elke vorm van onaanvaardbaar gedrag uitgebreid met iedere leerling afzonderlijk kan bespreken tijdens een 'corrigerend gesprek'. Soms moeten leerlingen zich nu eenmaal neerleggen bij de gevolgen van het niet naleven van duidelijke afspraken, aldus Declerck

Reageren op een artikel in Klasse kan via e-mail naar redactie.leraren@klasse.be of op www.klasse.be/ leraren. Vermeld altijd je naam en adres, ook als je je reactie liever anoniem ziet verschijnen. De redactie heeft het recht reacties in te korten en te redigeren.

"Alle leraren moeten straks met ICT leren werken"

Het katholiek onderwijs schrapt vanaf volgend schooljaar de aanbeveling om informatica als apart vak aan te bieden in de tweede en derde graad van het tso en bso (zie p.18). ICT moet meer aan bod komen in de andere lessen, zo luidt het. "Een goed idee", reageert Hans De Four, coördinator van de educatieve portaalsite KlasCement. "Zo kunnen de collega's hun verantwoordelijk straks niet meer afschuiven op de informaticaleraar. ICT moet immers een basisvaardigheid worden van alle leraren."

Toen ik in het secundair onderwijs zat, heb ik nooit informatica gekregen. Het duurde zelfs tot mijn twintigste voor ik mijn eerste pc kreeg. Toch heeft dat me nooit weerhouden om mezelf voortdurend bij te scholen in ICT. Tijden veranderen gelukkig, en het vak informatica ook. Straks komt er een generatie aan die al van in de kleuterklas vertrouwd zal zijn met toepassingen als de tablet. Scholen kunnen zich dus maar beter voorbereiden. Deze generatie verwacht dat leraren vlotjes kunnen omgaan met ICT-toepassingen in de les.

Uiteraard betekent dit niet dat alle leerlingen al vanaf hun twaalfde zullen kunnen werken met een spreadsheet of een tekstverwerker, of zoekvaardig genoeg zijn om bijvoorbeeld zelf leerstof voor geschiedenis of aardrijkskunde op te zoeken in Google. Daarom moeten leerlingen al vanaf het eerste jaar van het secundair, en het liefst al van in de lagere school, de nodige basiscompetenties ICT verwerven en de educatieve meerwaarde ervan leren.

ICT staat gelukkig nu al tussen de vakoverschrijdende eindtermen van de eerste graad. Toch vult niet elke school deze eindtermen op dezelfde manier in. Ook voelen niet alle leraren zich vaardig genoeg om ICT te integreren in hun lessen. Anderen stoppen zich weg achter het argument:

"Ze leren het wel van de informaticaleraar in de tweede graad", of schuiven de verantwoordelijkheid door naar de pedagogische ICT-coördinator op school. Maar ICT zou een basisvaardigheid moeten worden van alle leraren, ook die uit de hogere graden. Daarvoor moeten scholen eerst de nodige tijd en bijscholing voorzien. Het is niet wijs om het vak informatica af te schaffen voor dat is gebeurd. En doen we het dan meteen in alle richtingen, ook het aso?

"Vervang informatica door een uur mediawijsheid"

De vrije ruimte in de tweede graad kan dan ingevuld worden door een uurtje mediawijsheid. Hierin kunnen scholen aandacht besteden aan veilig surfen, omgaan met sociale media, artikels kritisch bekijken, enzovoort. Sommige van deze leerdoelen zitten nu al in de vakoverschrijdende eindtermen en in het vak informatica. Maar een apart vak kan ook de interesse van meisjes en de 'girl fac-

tor' van ICT op school verhogen. Meisjes gebruiken immers vaker sociale media dan jongens. En ze zijn meer dan jongens geïnteresseerd in webdesign en lay-out. Ook dit aspect krijgt momenteel te weinig aandacht in de informaticales.

Ik pleit daarnaast voor meer aandacht voor 'programmeren' in het lessenpakket. Dat is meer dan wat *geeks* doen op een donkere zolderkamer. Vandaag programmeer je je verwarming via apps op je smartphone. Misschien schrijven je leerlingen straks wel de code voor een eigen game? We verwachten van de school van de toekomst en de leerlingen terecht meer creativiteit. Trekken we dit dan ook door in onze eigen lessen? Bij de non-profitorganisatie *Coder Dojo* leren kinderen die gefascineerd zijn door ICT nu al onder begeleiding van vrijwilligers in het weekend websites maken, apps en spelletjes ontwikkelen ... Als ze daar hun vrije tijd voor willen opofferen, waarom kan dat dan niet op school?

Mediawijsheid op KlasCement:
www.mediawijsheidopschool.be
 Programmeren op KlasCement:
www.klascement.net/zoeken/programmeren

› In *Two to tango* tonen leerlingen, leraren en ouders wat ze voor elkaar betekenen. Deze maand: leraar Nederlands voor anderstaligen Anne Mie Langohr en haar Bulgaarse leerling Davud Sadak.

“Een brood bestelt hij in het plat Antwaarps”

Anne Mie Langohr: “Ik geef les Nederlands aan anderstalige volwassenen. Af en toe zitten daar ‘speciallekes’ tussen. Zoals Davud. Hij ging meteen op de eerste rij zitten. Net zoals in alle daaropvolgende lessen. Want hij wou geen woord missen.”

Davud Sadak: “Ik ben hier als Turkse Bulgaar zeven jaar geleden aangekomen. Illegaal, want Bulgarije was toen nog geen lid van de Europese Unie. Het was een harde tijd. Ik kon alleen in het zwart werken. Gruwelijk onderbetaald. En ik sprak geen woord Nederlands. Alleen ‘alstublieft’. Maar daarmee kan je alleen smeken. Dus schreef ik me in voor de lessen Nederlands.”

Anne Mie: “Zo belandde hij tussen 25 andere cursisten van 18 verschillende nationaliteiten die geen woord Nederlands praten. En toch spreken we van in het begin consequent enkel Nederlands. Met veel gebaren, en nog veel meer geduld. Als ze na het eerste jaar zichzelf kunnen voorstellen, is dat al een

groot succes. We leren hun ook enkele woorden plat *Antwaarps*. Want als je bij de bakker een brood bestelt in het Standaardnederlands, maar ze antwoorden je in het dialect, dan sta je daar mooi. Maar Davud is gretig en leert snel.”

Davud: “Al blijf ik sukkelen met de verleden tijd van de sterke werkwoorden. Die spreek ik in op mijn gsm, en oefen dan aan de ontbijttafel: ‘Ik ontbijt. Ik ontbeet. Ik heb ontbeten.’ Grammaticale begrippen zijn ook een ramp. Wat is in godsnaam een ‘werkwoord’? En een ‘ondergeschikte zin’? Daar heb ik extra lessen voor gevolgd. Ik heb ook problemen met het onderscheid tussen de ‘g’ en de ‘h’.”

Anne Mie: “Zoals de gemiddelde West-Vlaming, zeker? Ach, het is geweldig om al die verschillende nationaliteiten samen Nederlands te zien leren. Want taal is voor hen geen hobby, maar een absolute noodzaak. Dat creëert een band en een sfeer van

vertrouwen in de klas. Ongelooflijk hoe open ze voor elkaar zijn en wat ze over zichzelf willen vertellen. Al zijn dat vaak schrijnende verhalen. Maar ook hilarische. ‘Wat vind je fantastisch in België?’ is een van mijn lesonderwerpen. ‘De elektriciteit’, antwoordt een cursist uit Rwanda dan. ‘Ah, nee, net niet’ reageert een Oost-Europeaan, ‘want die is hier schandalig duur.’ Waarop de Rwandese antwoordt: ‘Maar je hebt tenminste elke dag elektriciteit. In Rwanda valt die soms twee maanden weg!’”

Davud: “Anne Mie is voor mij evenveel vertrouwenspersoon als leraar. Haar job stopt niet aan de deur van de klas. Zij stimuleert me om mijn leven hier verder uit te bouwen. Want ik keer nooit meer terug naar Bulgarije. De economische crisis slaat daar zo hard toe dat ik er sowieso geen werk vind. Als Turkse Bulgaar ben ik daar een buitenlander, terwijl ik hier een echte Belg kan worden. Dankzij de les Nederlands heb ik al een stevige vriendenkring hier. De Vlaamse gewoontes heb ik ook al

overgenomen. Alhoewel, een boterham met choco, *yuk*. Maar een pintje, of nog liever twee, kan ik wel smaken.”

Anne Mie: “Davud is een plantrekker. Hij vindt zijn weg wel. Gelukkig is hij legaal in het land. Als illegaal kan je officieel geen les Nederlands meer volgen. Davud heeft dat probleem gelukkig niet meer, maar het blijft een verscheurende keuze: kan je je enkel succesvol integreren als je je land van herkomst mentaal loslaat? Davud heeft die banden grotendeels doorgeknipt.”

Davud: “Ik steun mijn familie wel financieel. Nu probeer ik mijn Bulgaarse vriendin te overtuigen om ook naar hier te komen. Zij heeft een universitair diploma. En ik kan haar Nederlands leren. Dat moet. Maar eerst schaven aan mijn eigen Nederlands. Dat is nodig om verder te studeren en een goeie job te vinden. Zo deed ik onlangs examen bij De Lijn. Alle punten voor wiskunde, maar knal gebuisd voor Nederlands. Dat moet beter.” ✕

"Ik voel me soms meer boekhouder dan leraar"

— Directie cruciaal in strijd tegen planlast —

Niets ergert leraren meer dan planlast. Toch kan niemand zeggen wat het precies is. Vraag aan tien collega's wat zij als planlast ervaren en je krijgt evenveel antwoorden. Professor Patrick Kenis, onderzoeker Walter van Andel (Antwerp Management School) en Peter Michielsens (ere-inspecteur-generaal bij de inspectie) onderzochten op vraag van de minister van Onderwijs het zwarte beest in de Vlaamse lerarenkamers. "Directeurs spelen een sleutelrol. Als zij het werk anders organiseren, kan de planlast naar beneden. Maar ook de overheid en de inspectie kunnen de druk verminderen."

Wat is planlast?

"De laatste tien jaar hebben scholen er heel wat extra taken bij gekregen", zegt Michielsens. "Zo kwamen er naar aanleiding van nieuwe eindtermen heel wat andere leerplannen. De juridische druk neemt toe en ook het aantal leerlingen met een zorgetiket stijgt. Dat zorgt voor heel wat planlast."

"Toch is het onmogelijk om een overzicht te maken van alle taken die onder de noemer planlast vallen", zegt Kenis. "Het is een containerbegrip geworden voor alle niet-lesgebonden activiteiten die leraren en directeurs niet zinvol vinden. Dat is papierwerk, maar ook andere extra's. Wat voor de ene leraar planlast is, is dat voor de andere niet. Je kan het niet objectief vaststellen."

"Een term die de lading beter dekt, is *irriterende regeldruk*", zegt Michielsens. "Directies en leraren heb-

ben geen probleem met regels op zich. Maar als ze de regels als druk ervaren, ergeren ze."

"Irriterende regeldruk wordt veroorzaakt door externe factoren zoals de overheid, ouders en leerlingen maar vooral door de manier waarop de school het werk organiseert", zegt Kenis. "De directeur speelt daarin een cruciale rol. Hij moet alle extra's die op leraren afkomen, filteren."

"Daar knelt vaak het schoentje", weet Michielsens. "De werkorganisatie op school is onvoldoende afgestemd op de externe factoren die voor extra druk zorgen. Veel directies en leraren beschikken niet over de juiste capaciteiten om in te spelen op de extra's die van hen worden verwacht. Dat zorgt voor ergernis."

Wat veroorzaakt planlast?

1 Onduidelijke doorlichtingsadviezen

Kenis: “De directie ziet de adviezen van de doorlichting als een manier om haar beleid te verbeteren. In sommige gevallen gebruikt ze de inspectie zelfs als hefboom om de leraren hun agenda beter te laten bijhouden, meer vakgroepvergaderingen te laten organiseren, enzovoort.”

Michielsens: “Vooral leraren in het basisonderwijs storen zich eraan dat de directie de doorlichting ‘misbruikt’ om extra taken op te leggen. De inspectie zelf houden ze veel minder verantwoordelijk voor de regeldruk die een doorlichting met zich meebrengt.”

Kenis: “Directeurs vinden wel dat de inspectie te veel documenten opvraagt en te weinig rekening houdt met wat ze op de school zelf ziet. Ze vinden de vragen van de inspectie niet altijd even duidelijk. Dat de pedagogische begeleidingsdiensten heel vaak iets anders zeggen dan de inspectie, zorgt voor nog meer verwarring.”

Michielsens: “Ook leraren in het secundair ergeren zich aan de onduidelijkheid over wat de inspectie verlangt. Het meest klagen ze over de verplichting om alles neer te schrijven. Vooral de jaarplannen en de vakoverschrijdende eindtermen zorgen voor ergernis.”

Kaatje Maes, leraar bso Ursulinen Mechelen

“Je doet het jezelf aan”

“De leerplannen voor mijn vakken zijn enkele schooljaren na elkaar veranderd. Ze zijn inhoudelijk veel beter dan de vorige. Toch is een nieuw leerplan geen cadeau. De invoering vereist heel wat overleg met de collega's. Bovendien geef ik les in het bso. Voor mijn vakken bestaat nauwelijks geschikt lesmateriaal. Ik moet bijna alles zelf maken. Bijna elke avond zit ik na het avondeten aan mijn bureau te werken voor school.

Ik doe het mezelf ook wel een beetje aan, want ik zet graag de puntjes op de i. In die zin is planlast heel persoonlijk. Bovendien is de ene dag de andere niet. Na een zware dag met lessen tot 16.30 uur en daarna nog een vergadering tot 18 uur, vind je bepaalde dingen meer planlast dan na een rustigere dag. Ik kan ook moeilijk zeggen dat bepaalde extra's onzinnig zijn. Want het heeft altijd een doel.”

Voor dit onderzoek werden leraren en directies in negen basis- en tien secundaire scholen uit alle provincies en van alle types bevraagd. De onderzoekers verzamelden uit focusgesprekken met leraren en diepte-interviews met directies zo veel mogelijk informatie over wat zij als planlast ervaren. De centra voor leerlingenbegeleiding, de onderwijsinspectie en de pedagogische begeleidingsdienst, die in de gesprekken vaak vernoemd werden, werden ook bevraagd. De leraren die aan het woord komen in deze reportage namen niet deel.

Dirk Passchyn, leraar aso Sint-Bernarduscollege Oudenaarde

“Ik heb geen tijd voor planlast”

“Twee jaar geleden kreeg onze school bezoek van de inspectie. Dat zorgde voor heel wat extra werk omdat ik ook voorzitter ben van de vakgroep geschiedenis. Wat de inspectie van een leraar verwacht, is totaal niet duidelijk. Heel vaak spreken de inspectie, de pedagogische begeleidingsdienst en de directie elkaar tegen. Uiteindelijk weet je als leraar niet meer wat je moet doen om in orde te zijn. Vroeger investeerde ik veel tijd in onzinnig papierwerk, bijvoorbeeld lijsten

waarop je moet aankruisen aan welke vakoverschrijdende eindtermen je in je lessen hebt gewerkt. Het idee achter deze eindtermen vind ik zeer waardevol. Maar de manier waarop je dat moet bijhouden is totaal onzinnig. Nu doe ik meer mijn eigen zin en breng ik die verplichte nummertjes op een drafje in orde. Ik investeer mijn tijd liever in mijn lessen, extra projecten, de leerlingenraad ... Daar heb ik het zo druk mee dat ik geen tijd heb voor planlast (lacht).”

2 Veranderende leerplannen

Kenis: “Nieuwe leerplannen zorgen voor heel wat bijkomende werkdruk: extra vakvergaderingen, nieuwe handboeken ... Leraren beseffen dat vernieuwing soms nodig is, maar vinden heel wat veranderingen niet noodzakelijk. Het stoort hen dat nieuwe plannen soms maar kleine wijzigingen bevatten.”

Michielsens: “Basisscholen klagen dat ze zelf moeten uitzoeken of een nieuwe methode beantwoordt aan het nieuwe leerplan. Een erkenning van de methodes door de pedagogische begeleidingsdienst zou veel beter zijn.”

Kenis: “Leraren in het secundair hebben ernstige kritiek op de inhoud van de leerplannen. Ze zijn te open opgesteld en wijzigingen worden nergens verantwoord. Ook voorlopige goedkeuringen van leerplannen vinden ze lastig. Vaak verschillen ze van de definitief goedgekeurde plannen.”

3 Meer leerlingen met (leer)problemen

Kenis: “Het aantal leerlingen met dyslexie, ADHD, autisme ... is de laatste jaren enorm toegenomen. Basisscholen beschikken over een zorgteam dat die leerlingen opvolgt. Dat zorgt voor heel wat extra vergaderingen. Leraren klagen ook over de complexiteit van de dossiers en de administratie die ze voor deze leerlingen moeten bijhouden. In het secundair volgt de leerlingenbegeleiding die leerlingen op. Die werkt echter vooral rond de socio-emotionele begeleiding. Directies zouden liever aparte uren voor zorg hebben.”

Michielsens: “Het CLB zou de scholen in de begeleiding van die leerlingen kunnen helpen. Maar de meeste scholen zijn helemaal niet tevreden over de samenwerking met het CLB. Ze vinden dat hun eigen inbreng veel effectiever is. Leraren in basisscholen ergeren zich ook aan de vele documenten die ze moeten invullen om het CLB in te schakelen.”

Kenis: “Leraren in het secundair vinden dan weer dat leerlingen te snel een diagnose krijgen. Soms merken ze zelf geen proble-

men in de les. Ze ergeren zich aan de vele sticordimaatregelen die ze voor die leerlingen moeten nemen en de administratie die ze daarvoor moeten bijhouden. Het gewone leerlingvolgsysteem is geen bron van ergernis.”

Michielsens: “Directies vinden leerlingendossiers vooral belangrijk om zich in te dekken bij eventuele problemen. Ze storen zich aan die juridisering. Maar voor ouders en vooral advocaten telt alleen wat op papier staat. Die administratieve last maakt trouwens dat leraren minder geneigd zijn om leerlingen extra te begeleiden. Het zorgt ook voor extra druk bij deliberaties.”

4 Mondige en veeleisende ouders

Kenis: “Directies zijn positiever over de ouders dan leraren. Ze benadrukken wel dat de communicatie met de ouders veel inspanningen vergt, vooral in scholen met veel allochtone leerlingen. In het secundair merken directies op dat ouders veel mondiger zijn dan vroeger. Sommige ouders zijn te assertief en beroepen zich te snel op hun rechten, aldus de directeurs.”

Michielsens: “Leraren zijn veel kritischer. Ze klagen over te hoge verwachtingen van ouders en een gebrek aan vertrouwen. Iedere ouder vindt zijn kind geniaal en eist dat de leraar alles voor hem doet. Dat steeds meer ouders een deel van hun opvoedingstaak – zoals helpen bij het huiswerk – naar de school doorschuiven, tergt leraren mateloos. Net zoals de directie vinden ze dat een goede communicatie met de ouders heel wat bijkomende inspanningen vergt.”

Bert Stevens, leraar eerste leerjaar De Achellier Achel

“Ik moet steeds meer documenten bijhouden”

“Mijn planlast valt best mee. Toch moet ik steeds meer documenten bijhouden. Dat is een tijdrovende bezigheid waarvan ik niet altijd het nut inzie. Neem nu de observatiefiches en screeningstabellen die ik moet invullen en inkleuren. Ik heb die documenten niet nodig om te weten waar mijn leerlingen staan.

Onze directie vraagt sinds kort ook een verslag van alle gesprekken met ouders. Vroeger sprak ik heel vaak informeel met

hen. Nu denk ik daar twee keer over na. Soms moeten we ouders zelfs afspraken laten ondertekenen. Ik hou daar niet van. Het maakt onderwijs heel zakelijk. Ik voel me soms meer boekhouder dan leraar. Maar ik begrijp wel waarom de directie dat wil. Als er later discussie is over bepaalde afspraken, kan ze naar die documenten verwijzen. Een spijtig neveneffect van de toenemende juridisering van het onderwijs.”

Linda Bekaert, directeur stedelijke basisschool De Vlinderboom Borgerhout
“De vele vergaderingen maken de job zwaar”

“Ik klop veel meer uren dan in mijn beginjaren als directeur. Daar zijn heel wat redenen voor. Zo is het aantal leerlingen met leerproblemen enorm toegenomen. Om die kinderen goed te begeleiden, is veel extra overleg nodig. Ook de ouders zijn mondiger en veeleisender geworden. Om tegemoet te komen aan hun honger naar informatie en je in te dekken tegen eventuele klachten, zet je het best zo veel mogelijk op papier.

Als basisschool hebben wij weinig administratieve ondersteuning. Heel wat extra's komen daardoor op mijn bord. Overdag ben ik tegelijkertijd telefonist,

conciërge, magazijnier, verpleegster, techniker, bode en brandweerman. Meestal kan ik pas echt beginnen met mijn werk als de kinderen naar huis zijn. Ook de vele vergaderingen maken de job ontzettend druk. Toch heb ik niet meer planlast dan mijn leraren. Als directeur ben ik de spilfiguur die informatie filtert en mondjesmaat doorspeelt. Ik organiseer maandelijks een personeelsvergadering. Dat lijkt misschien veel, maar door iedereen op voorhand goed te informeren en het werk eerlijk te verdelen, verhoog je de betrokkenheid en beperk je de planlast enorm.”

Hogescholen kreunen onder visitaties

In het hoger onderwijs zorgen vooral de opeenvolgende hervormingen en de vele partijen die vaak zonder onderling overleg regels op hogescholen en universiteiten afvuren, voor planlast. Onder andere de visitaties bezorgen docenten en leidinggevendenden extra werk. Dat blijkt uit onderzoek van de Hogeschool Gent.

In de hogescholen bewaken drie kernspelers de kwaliteit: de Vlaamse overheid, de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie en de Vlaamse Hogescholenraad. “Dat maakt het risico op planlast groter”, zegt professor Adeliën Decramer. Over de Vlaamse Overheid is men vrij tevreden. Vooral de onderwijsvisitaties moeten het ontgelden. “Hogescholen vinden het een verplichte klus. De visitaties helpen ze onvoldoende om zichzelf kritisch in vraag te stellen en te vernieuwen. Ze storen zich aan het pedagogisch jargon in de visitatierapporten. Ook de samenstelling van de visitatiecommissies kan volgens de hogescholen beter. Zo stellen de Nederlanders in de visitatiecommissie vaak irrelevante vragen en geven ze vreemde opmerkingen.”

Personeelsevaluatie veroorzaakt vooral extra werk voor departementshoofden. “Ze moeten steeds meer medewerkers evalueren. Vaak is dat niet meer werkbaar. Bovendien lijdt de kwaliteit er onder. Evaluaties door de directe leidinggevende zouden beter zijn.” Niet alle hogescholen klagen even hard over planlast. Net zoals in het leerplicht-onderwijs is ook in het hoger onderwijs de interne organisatie zeer bepalend. “Vooral de soms moeilijke relatie tussen de centrale ondersteunende diensten en de opleidingen beïnvloedt de planlast. De centrale diensten zijn de laatste jaren sterk gegroeid en zijn professioneler bezig met kwaliteitszorg, onderwijsontwikkeling ... De hoge verwachtingen en de sterke jurisdisering zorgen vaak voor extra druk bij de opleidingen, die zich in de eerste plaats concentreren op onderwijs en onderzoek.”

Lees de volledige rapporten over planlast in het basis-, secundair en hoger onderwijs op www.klasse.be/ga/planlast.

Wat vraagt de inspectie precies tijdens een doorlichting? Op www.ond.vlaanderen.be/inspectie/Opdrachten/Doorlichten/niveauspecifiek.htm vind je de hele lijst.

Hoe verminder je planlast?

10 tips

“Verschillende partijen kunnen helpen om planlast te vermijden of te verminderen. Toch hebben ze niet noodzakelijk ‘schuld’ aan de extra werkdruk”, benadrukken de onderzoekers.

Schooldirecties

1 Verdeel het werk eerlijker

Kenis: “Scholen kunnen zelf beslissen hoe ze hun personeel inzetten. Toch denken directies zelden *out of the box*. Een klastitularis heeft bijvoorbeeld veel meer extra taken dan een leraar lichamelijke opvoeding. Toch moeten ze vaak evenveel toezicht houden op de speelplaats. Directies moeten daar meer rekening mee houden.”

2 Herbekijk de werkorganisatie

Michielsens: “Heel vaak neemt de directie de manier waarop ze extra’s zoals het toezicht op de speelplaats of de registratie van de aanwezigheden organiseert jaar na jaar klakkeloos over. Een kleine, creatieve ingreep – zoals de opdracht van alle leraren vastleggen in een globaal weekrooster – kan die extra opdrachten nochtans vaak veel vlotter laten verlopen.”

Ministerie van Onderwijs

3 Zorg voor een middenkader

Kenis: “Directeurs kunnen beter ondersteund worden door een middenkader, met specialisten op het vlak van financiën, recht, infrastructuur ... De directeursopleiding is trouwens ook aan herziening toe. Alle vaardigheden die een directeur nodig heeft om een school te leiden, moeten erin aan bod komen.”

4 Check nieuwe regels op irriterende regeldruk

Michielsens: “Bij de voorbereiding van nieuwe regelgeving moet de overheid controleren of de nieuwe regels geen irriterende regeldruk veroorzaken. Voor bestaande regelgeving die druk oplevert, moeten leraren en directies bij een onafhankelijk meldpunt terecht kunnen.”

5 Stop de toenemende juridisering

Kenis: “Leerlingen moeten klacht kunnen indienen bij een onafhankelijk en laagdrempelig rechtscollege als ze het niet eens zijn met een beslissing van de klassenraad. Nu trachten ze eerst hun gelijk te halen via de interne beroepsprocedure en de Raad van State. Scholen klagen dat procedurefouten daar belangrijker zijn dan de inhoudelijke evaluatie.”

6 Herzie het concept van de VOETen

Michielsens: “Directies en leraren ergeren zich blauw aan het huidige systeem met eindeloze lijstjes. Ze weten niet hoe ze moeten bewijzen dat ze aan de vakoverschrijdende eindtermen werken.”

7 Stop de wildgroei aan zorglabels

Kenis: “Onderwijs moet overleggen met het ministerie van Welzijn om de wildgroei van instellingen en personen die een diagnose van een leerprobleem kunnen stellen, te beheersen.”

Inspectie en pedagogische begeleiding

8 Licht anders door

Michielsens: “De inspectie zou beter controleren hoe de school zelf de onderwijskwaliteit bewaakt en op basis daarvan een beperkt aantal aspecten doorlichten. Dat zou de druk op leraren enorm verlichten.”

Kenis: “Het zou ook beter zijn om alleen nog een gunstig of ongunstig advies te geven. Scholen die nu een beperkt gunstig advies krijgen, besteden zo veel energie aan het wegwerken van die tekorten dat andere beleidsaspecten in de verdrukking komen. Dat komt de kwaliteit op lange termijn niet ten goede.”

9 Verbeter de afspraken tussen inspectie en begeleiding

Michielsens: “Inspecteurs en pedagogische begeleiders moeten duidelijk afspreken wat directies en leraren moeten voorleggen. Nu zeggen ze heel vaak iets anders. Dat zorgt voor verwarring en frustratie.”

10 Keur leerplannen niet meer beperkt goed

Kenis: “Laat nieuwe leerplannen enkel toe na een definitief gunstig advies. Leerplannen die voor een beperkte periode goedgekeurd worden en daarna veranderen, zorgen voor heel wat ergernis.”

Michielsens: “Nieuwe methodes die naar aanleiding van een nieuw leerplan verschijnen, moeten ook systematisch gescreend worden. Dat maakte de keuze voor een nieuwe methode makkelijker. Een indicatief jaarplan waarop leraren zich kunnen baseren, maakt ook een groot verschil.” ✕

IN BEELD

Mind the gap

In deze geïmproviseerde *free school* onder een metrobrug in New Delhi (India) krijgen dertig tot veertig kinderen uit de buurt al drie jaar gratis les. Ze werd gesticht door winkeleigenaar Rajesh Kumar Sharma (40), die met de school deze kinderen wil klaarstomen voor hun toegangsexamen van de staatsschool. Hij weet hoe belangrijk onderwijs is, want hij moest zelf zijn studies stopzetten omdat zijn ouders te arm waren.

Mobile School claimt 12 april als Internationale Dag van het Straatkind. Steun hun oproep op www.mobileschool.org.

INSPECTIERAPPORT

Starters niet overal even goed begeleid

De afschaffing van de mentoruren in september 2010 zette de begeleiding van startende leraren vooral in kleinere scholen op een lager pitje. In de meeste Vlaamse scholen is de aanvangsbegeleiding wel kwaliteitsvol uitgebouwd. Dat blijkt uit de 'Onderwijsspiegel 2013', het jaarlijks rapport van de onderwijsinspectie.

Uit een screening van de doorlichtingsverslagen blijkt dat de afschaffing van de mentoruren een kloof heeft gecreëerd tussen scholen die de aanvangsbegeleiding kwaliteitsvol met eigen middelen kunnen uitbouwen en scholen die nog rekenen op de goodwill van collega's en oude stappenplannen, uitgewerkt door de vroegere mentoren. Dat maakt de ondersteuning volgens de onderwijsinspectie bijzonder kwetsbaar.

"Scholen vrezen de dag dat de expertise van de vroegere 'gesubsidieerde' mentor verdwijnt", zegt inspecteur Ludo De Lee, die de ondersteuning van starters in 14 scholen onderzocht. "Vooral in de basisscholen is de begeleiding van starters nu al erg vrijblijvend. Wie zelf vragen stelt, krijgt ondersteuning. Beginnende leraren zijn nochtans vragende partij voor een formeel traject, met vaste feedbackmomenten." Wie start als beginnende leraar in een grote school, samen met andere nieuwelingen en in het buitengewoon of secundair onderwijs maakt het meeste kans op een uitgewerkte begeleiding.

Je school krijgt geen Onderwijsspiegel meer opgestuurd. Lees het volledige rapport op www.klasse.be/ga/onderwijsspiegel2013 of bestel je eigen exemplaar via www.vlaanderen.be/publicaties.

ZOGEZEGD

“De ideale leraar is een aap”

Lorenzo Ramalho (16) van de Vlaamse Scholierenkoepel vergeleek in het radioprogramma ‘Hautekiet maakt school’, dat in samenwerking met Klasse tot stand kwam, de ideale leraar met een aap. “Net zoals apen zijn goede leraren heel intelligent en sociaal. Ze moeten zich ook allebei heel snel aan een nieuwe omgeving kunnen aanpassen.” Leraren zijn maar beter voorbereid op Lorenzo’s oneliners. Hij wil later minister van Onderwijs worden.

ACTIE

Leerlingen bouwen muur tegen pesten

Meer dan zevenhonderd leerlingen bouwden op 6 maart onder de Gentse stadshal een ‘muur tegen pesten’. Initiatiefnemers waren de vrienden van Lisa, het meisje dat in 2011 na pesterijen op Facebook uit het leven stapte. De leerlingen hingen hun boodschap tegen pesten op panelen en ondertekenden een charter. Koningin Paola schreef een brief die Lisa’s vrienden tijdens de actie voorlezen.

OPMERKELIJK

Studeren tijdens het joggen gaat prima

Een cursus blokken via je muzikspeler tijdens een rondje joggen kan perfect, zegt Joke Coens (KU Leuven Kulak) in haar doctoraat over ‘educatief multitasken’. Het lukt wel enkel als je leren combineert met een simpele bezigheid die je op automatische piloot kan doen.

Voor haar onderzoek liet Coens studenten een les beluisteren terwijl ze moesten wandelen, joggen, autorijden in een simulator en fietsen op een hometrainer. Ze vergeleek hun leerprestaties met die van studenten die gewoon aan een bureau studeerden. Verrassend genoeg scoorden de multitaskers niet beduidend slechter dan de anderen. Zelfs studenten die een cursus Spaans moesten beluisteren terwijl ze autoreiden in een simulator haalden behoorlijke resultaten. Toch is studeren achter het stuur geen goed idee. De meeste studenten concentreerden zich meer op de les dan op de weg en crashten. “In het echt zouden ze natuurlijk minder naar de les luisteren en meer op de weg letten”, zegt Coens. “Educatief multitasken kan, maar zodra je bij de bijkomende activiteit veel moet nadenken, gaat het een pak minder.”

SCHOLENBOUW

Eerste 'School van Morgen' staat in de steigers

Het Gemeentelijk Technisch Instituut Londerzeel (GTIL) is de eerste van 165 scholen die via het programma 'Scholen van Morgen' gebouwd worden. Het nieuwe GTIL wordt een passiefschool en omvat onder andere werkplaatsen, een lab en een open leercentrum. In september 2014 moet het gebouw gebruiksklaar zijn.

'Scholen van Morgen' is een publieke-private samenwerking waarbij de private partner, nv Scholen van Morgen, instaat voor het ontwerp, de bouw, het onderhoud en de financiering van de scholen. De inrichtende machten betalen dertig jaar een vergoeding voor het gebruik van het gebouw. Daarna worden ze eigenaar. Het programma moet de lange wachtlijsten helpen inkorten. Tegen ten laatste begin 2017 zouden alle scholen van morgen klaar moeten zijn.

ICT

"Apart vak informatica is niet meer nodig"

Het katholiek onderwijs schrapt vanaf volgend schooljaar de aanbeveling om informatica als een apart vak aan te bieden in het tso en bso. ICT moet meer aan bod komen in de andere lessen. Scholen mogen wel zelf beslissen of ze het vak blijven geven.

Leraar informatica Rudi Vandenbussche bond de kat de bel aan nadat hij de beslissing om de aanbeveling te schrappen toevallig ontdekte op de website van het katholiek onderwijs. Meteen lanceerde hij op Facebook de groep 'RIP ICT in het bso en het tso'. "De huidige generatie leerlingen is helemaal niet zo computervaardig", zegt hij. "Heel wat leraren zijn bovendien niet klaar om ICT in hun lessen te integreren."

Chris Smits, secretaris-generaal van het VVKSO, relateert de beslissing gedeeltelijk. Hij benadrukt dat elke school voor elke studierichting één tot twee lessen vrij kan invullen bovenop het leerplan. Tot voor kort gaf de koepel de aanbeveling om in die uren informatica te geven. "Die aanbeveling is geschrapt maar elke school kan er nog steeds voor kiezen informatica aan te bieden."

Volgens Smits kan je de ICT-vaardigheden ook op een andere manier dan via een apart vak informatica realiseren. "Leerlingen krijgen in de eerste graad van het secundair al veel lessen ICT-vaardigheden. Vanaf de tweede en de derde graad kan je ook computervaardigheden in andere vakken integreren." Leraren informatica

zouden hun collega's daarbij moeten ondersteunen. "Leraren moeten sowieso meer als een team functioneren", zegt Smits. Het aso behoudt voorlopig de lessen informatica maar volgens Smits is dat toeval. "De leerplannen voor het tso en het bso zijn recent herwerkt. Voor het aso is dit nog niet gebeurd."

"De scholen van het stedelijk en gemeentelijk onderwijs integreren ICT al langer in andere vakken", reageert Annemie De Smet van het OVSG. Het gemeenschapsonderwijs (GO!) adviseert zijn scholen voorlopig (nog) niet om het vak informatica te schrappen. "Toch willen wij ook evolueren naar een meer geïntegreerde aanpak", zegt topvrouw van het GO! Raymonda Verdyck.

DRUGS

157

Vlaamse scholen kregen vorig jaar een drugshond over de vloer. Dat zijn ongeveer vier scholen per week. Toch was de vangst was eerder mager: 293 gram marihuana, 66 gram hasj, 2 gram amfetamines en 2 gram xtc. In 2011 leverden 99 controles een grotere vangst op. Dat blijkt uit cijfers van het ministerie van Binnenlandse Zaken.

De Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD) staat kritisch tegenover drugscontroles op school. “Zo’n controle is vooral gericht op misdrijven opsporen, niet op preventie”, zegt Ilse Bernaert van de VAD. “De drugshond reageert op een geur. Als je leerlingen de avond

voor de controle ergens geweest zijn waar wordt gebruikt zonder zelf mee te doen, krijgen ze onterecht een stigma. Hoe kan je als school verwachten dat ze er dan achteraf nog over praten? Tegelijk kan een regelmatige gebruiker toch onder de radar blijven.”

“Drugs met hondencontroles buiten school houden, is een illusie”, meent Bernaert. “Met zo’n controle wil de school duidelijk maken dat ze aandacht heeft voor drugs, maar het bewijst eigenlijk niets. Het blijft een momentopname met een foutenmarge. Scholen werken beter concrete afspraken en regels uit rond drugs, met duidelijke orde- en tuchtprocedures.”

KORT NIEUWS

Gids voor leraren vernieuwd

Wanneer kom je in aanmerking voor een vaste benoeming? Welke verlofstelsels kan je als leraar opnemen? Welke ongevallen zijn gedekt door de schoolverzekering? Het antwoord op deze en veel meer vragen over onderwijs vind je in de vernieuwde online gids voor leraren: www.ond.vlaanderen.be/gidsvoorleraren.

Nog vaak reclame voor tabak bij scholen

Bijna een op de twee tabaksverkooppunten in de buurt van secundaire scholen maakt op de gevel reclame voor sigaretten. Twee op de drie maken ook in de winkel reclame. Dat blijkt uit een onderzoek van de Stichting tegen Kanker in 38 steden en gemeenten in de buurt van scholen. De Stichting tegen Kanker pleit voor een totaalverbod op reclame.

Slechts een op de tien studenten ICT is vrouw

Slechts 11 procent van de 2800 informaticastudenten in Vlaanderen zijn meisjes. Dat blijkt uit een studie van de Karel de Grote-Hogeschool. Meisjes laten ICT niet links liggen omdat ze het als iets voor jongens zien. Het interesseert hen gewoon niet. Ze vinden het te technisch of ze denken dat ze te weinig voorkennis hebben.

Te warm in de zomer, te koud in de winter

Vlaamse scholen kunnen de temperatuur in hun gebouwen onvoldoende regelen. In twee op de drie scholen is het te warm in de zomer. In 37 procent van de scholen is het te koud in de winter. Dat blijkt uit een studie van het Centrum voor Gezonde Scholen.

VOORLEZEN

Ruth is de Beste Boekenjuf

Ruth Vande Populiere van het KBO De Horizon uit Oudenaarde mag zichzelf een jaar lang Beste Boekenjuf noemen. Ze kreeg de titel en een mand met honderd boeken uit handen van de jury tijdens een groot slotfeest in Leuven.

Ruth werkt met leerlingen met een licht mentale handicap en leerlingen met een leerachterstand. Ze bedacht voor hen een boekenboom. “Via de boom geven leerlingen de liefde voor boeken door. De boom kan enkel groeien als de leerlingen nieuwe boeken lezen. Door de vele vlijtige lezertjes hangt de boom ondertussen al mooi vol.”

In de boekenboom staan boeken in de kijker die leraren kunnen ontlenuen. Bij de boom liggen ook attributen. Daaraan is telkens een opdracht verbonden die bij een boek hoort. “Het visuele aspect is bij deze kinderen erg belangrijk”, zegt Ruth. “Daarom zet ik ook extra in op interactief voorlezen. Zo kunnen de kinderen ook plezier beleven aan boeken die ze zelf niet gelezen krijgen.”

Leila, student lerarenopleiding en moslim

“Een kruisje maken is lastig, maar op mijn stage doe ik het wel”

Als je geloof botst met de school

- » Het Vlaamse onderwijs telt nog te weinig allochtone leraren.
- » Vooral het vak godsdienst in katholieke lagere scholen is een struikelblok.
- » Via alternatieve trajecten wil het katholiek onderwijs nu meer andersgelovige leraren voorbereiden op een opdracht in een katholieke school.

Ze hebben een lerarendiploma én staan te trappelen om les te geven. Toch staan allochtone leraren als Leila en Zumra in veel katholieke lagere scholen als laatsten in de rij. Omdat ze niet gedoopt zijn. En daarom geen godsdienst mogen geven, wat integraal tot hun opdracht behoort. Via teamteaching en alternatieve opleidingstrajecten proberen scholen daar nu een mouw aan te passen. “Als je een goede leraar hebt die zich achter je pedagogische project schaaft, wat is dan het probleem?”, vraagt directeur Chrétien Vermachelen zich af.

Leila Najjar ging altijd al graag om met kinderen. Daarom wil ze kleuteronderwijzer worden. Ze schreef zich in aan de Katholieke Hogeschool Sint-Lieven (Aalst). Ook al heeft ze Marokkaanse roots en is ze moslima. “Ik koos voor deze hogeschool omdat ik er vlakbij woon en de school een goede naam heeft. Ook mijn zus volgde er de lerarenopleiding, mijn andere zus bedrijfsmanagement. Het vak godsdienst volg ik zoals elk ander vak. Ik ging al naar een katholieke basisschool, dus ik wist er al veel van af. Als ik het studeer, denk ik er niet bij na. Tijdens mijn

stage gaf ik ook godsdienstles.” Toch vindt Leila het soms lastig om een kruisje te maken of te bidden. “Ik doe het, maar niet voor God, wel voor mijn stage. Als ik afgestudeerd ben, zal ik in alle netten solliciteren. Ik hoop op een job in het katholieke net, want daarvan ken ik de leerplannen.”

Ijdele hoop, weet de Limburgse Zumra*. Zij is van Turkse afkomst, moslima en studeerde enkele jaren geleden af als kleuterjuf. Sindsdien heeft ze enkel nog maar korte interims gedaan. “Ik ben wel goed voor korte vervangingen van enkele dagen. Nadien hoor ik steeds uitvluchten, zoals ‘we hebben wel extra uren, maar geen lokaal meer’ of ‘we hebben geen vacatures’. Dan ontdek ik de week daarna dat ze een pas afgestudeerde leraar hebben aangeworven. Mijn zoontje gaat naar een katholieke school. De directeur weet dat ik vrij ben, maar zelfs hij vraagt me niets. Het onderwijs schreeuwt om rolmodellen en toch nemen ze mij niet aan. Zet dan maar een ‘witte’ leraar voor al die moslimkindjes, denk ik dan.”

Niet gedoopt

Leila en Zumra kampen met hetzelfde probleem: ze mogen geen katholieke godsdienst geven omdat ze niet gedoopt zijn. En wie niet gedoopt is, krijgt geen voordracht van het bisdom om het vak te geven, zelfs al heb je het bekwaamheidsbewijs op zak van de →

hogeschool. Om een niet-katholieke leraar zoals Leila en Zumra te kunnen aanwerven, moeten katholieke lagere scholen voor enkele uren per week een vervanger zoeken die wél godsdienst mag geven. Dat is voor veel scholen een moeilijke oefening.

“‘Mijn planning!’ zuchten zelfs de meest vooruitstrevende directeurs bij een kandidaat die geen godsdienst mag geven”, zegt Veerle Schuyten, departementshoofd lerarenopleiding van de Katholieke Hogeschool Limburg. “Het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs (VSKO) beschouwt lesgeven in het kleuter- en basisonderwijs immers als een geïntegreerde opdracht. Daarom is het VSKO ook geen voorstander van een vakleraar godsdienst.” Omdat meer dan de helft van alle Vlaamse basisscholen – 57 procent in de provincie Antwerpen tot 68 procent in West-Vlaanderen – tot het katholieke net behoort, is dat nefast voor de jobkansen van Leila en Zumra.

Zonevreemd

Bovendien lopen ook de ouders en het schoolbestuur niet altijd warm voor een allochtone leraar. Toen directeur Chrétien Vermachelen van De Vrije Basisschool Sint-Pieter in Hamme juf Nasife Balta aanwierf, dreigden drie ouders er zelfs mee hun kind van school weg te halen. “Ik vroeg ze om haar één schooljaar een kans te geven. Eind juni gaven ze toe dat ze blij waren met zo’n juf.” Toen hij haar voordroeg voor een vaste benoeming, zorgde dat ook voor geanimeerde discussies binnen het schoolbestuur. “‘Ze zal een aantrekkingspool worden voor allochtone leerlingen’, klonk het. Maar je kan een goede leraar niet van interim naar interim blijven schuiven. Zij bouwt ook rechten op voor een benoeming. Als je een goede juf hebt die zich achter de lijnen van je pedagogisch project schaaft, wat is dan eigenlijk het probleem?”

“Marokkaanse jongeren zetten niet zo snel de stap naar het hoger onderwijs”

“In sommige Vlaamse steden zie je scholen met allemaal allochtone leerlingen, maar enkel autochtone leraren. Dat noem ik ‘zonevreemde’ scholen”, zegt Vlaams Emancipatieambtenaar Ingrid Pelssers. “In de toekomst zal de samenleving enkel nog kleurrijker worden. Daarom moeten alle organisaties investeren in een divers personeelsbestand, zeker scholen. Allochtone leraren die hoger onderwijs gevolgd hebben én een mooie job uitoefenen, kunnen een voorbeeld zijn voor hun leerlingen.”

Niet hypocriet

Om studenten die niet gelovig zijn of een ander geloof hebben een volwaardige kans te geven op een job, startten de lerarenopleidingen aan de KAHO Sint-Lieven en Thomas More Mechelen samen met het VSKO drie jaar geleden een alternatief opleidingstraject.

“Studenten moeten hier niet hypocriet

zijn. Wie niet gedoopt is, een ander geloof heeft of gewoon geen godsdienst wil geven, hoeft het vak niet te volgen”, zegt Johan De Wilde, opleidingshoofd bachelor kleuteronderwijs van de KAHO Sint-Lieven. “In het eerste jaar volgen alle studenten ‘Religie, zingeving en levensbeschouwing’. Hier leren ze wat godsdienst geven betekent in de kleuterklas. Vanaf het tweede jaar kunnen ze voor het alternatieve traject kiezen. Daarin maken ze kennis met de leerplannen en het denkkader van een katholieke school. We leren hun hoe ze als niet- of andersgelovige kunnen bijdragen aan het katholieke-pedagogische project.”

Ook de Aalsterse studente lerarenopleiding Leila Najjar koos voor het alternatieve traject: “Ik word opgeleid om in een katholieke school les te geven en er samen te werken met collega’s, niet om zelf godsdienst te geven. Als niet-katholiek zou ik toch niet overtuigend overkomen bij mijn kleuters. Zo geef ik ook les tijdens mijn stage. De school geeft me de vrijheid om nu al uit te proberen hoe ik later mijn beroep wil uitoefenen”.

Teamteaching

De Vrije Basisschool Sint-Pieter in Hamme geeft via een duobaan andersgelovige leraren een plek op school. Directeur Chrétien Vermachelen: “Juf Nasife vertelt wel de verhalen uit de Bijbel. Maar als ze niet achter sommige zaken uit het leerplan staat, wisselt ze met haar collega gewoon even van klas.”

Basisschool VLEK in Grembergen – de stageschool van Leila Najjar – test teamteaching uit. “Vorig trimester organiseerden we al een testweek in de eerste kleuterklas”, zegt directeur Luk De Mey. “De ene juf geeft godsdienst, de andere niet. Dat verliep heel spontaan: een groepje luisterde naar een Bijbelverhaal bij de ‘godsdienstjuf’, terwijl een ander groepje knutselde rond dat verhaal met de andere

juf. Daarna schoven ze door.” De leraren evalueerden het project heel positief. “Ze raken heel goed op elkaar ingespeeld en ontdekken dat ze ook aan teamteaching kunnen doen voor bijvoorbeeld wiskundige initiatie.”

Pr-campagne

Zal het alternatieve traject binnenkort het katholieke project niet overvleugelen? Johan De Wilde van KAHO Sint-Lieven blijft voorzichtig. “We doen nog geen pr-campagne om anders- of niet-gelovige studenten aan te trekken. We willen eerst zeker zijn dat de meeste scholen mee zijn en dat het alternatieve traject echt naar werk leidt.” Een mening die de Katholieke Hogeschool Limburg deelt. Veerle Schuyten: “We hadden al drie jaar eerder op de kar kunnen springen met een alternatief traject, maar we voelden dat de tijd er niet rijp voor was. Daarom werken we er nu samen met de godsdienstinspectie en de pedagogische begeleidingsdienst aan. Volgend academiejaar kunnen we starten.” Geen dag te vroeg, vindt Leila Najjar. “Marokkaanse jongeren stappen niet zo snel naar het hoger onderwijs. Als ik voor de klas ga staan, merken ze: ‘We kunnen het wel’.” X

Studiedag diversiteit

Wil je onder andere Leila Najjar, Luk De Mey, Johan De Wilde en Mieke Van Hecke aan het woord horen over dit thema? Dan kan tijdens de studiedag ‘Verankeren van identiteit IN diversiteit’ van het Vlaams Verbond van Katholieke Hogescholen en het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs op 25 april van 12.30 tot 17 uur in Mechelen. Schrijf je uiterlijk 17 april in via www.vsko.be.

© VSKO

Welke plaats hebben andersgelovigen in het katholiek onderwijs? Drie vragen aan Mieke Van Hecke.

Een niet-katholieke leraar in een katholieke basisschool. Een onmogelijk huwelijk?

“Nee. Zolang je als leraar vanuit je professionele identiteit bijdraagt aan de katholieke identiteit van de school, is er geen probleem. Daarvoor hoeft je in je privéleven niet katholiek te zijn. Als je zoals katholieke scholen een uitgesproken project hebt, dan kies je voor medewerkers die zich met dat project kunnen vereenzelvigen. Hoe meer zulke leraren in je school, hoe meer je de identiteit van je school in de toekomst kan verzekeren. Scholen moeten bouwen aan een personeelsbeleid waardoor ze katholiek kunnen blijven. Anders eindigt het katholiek onderwijs.”

“Om hier les te geven hoeft je in je privéleven niet katholiek te zijn”

Een autochtone én een allochtone kandidaat dienen zich aan voor dezelfde job. Wie kies je?

“Zolang er blanke, gedoopte kandidaten zijn, begrijp ik dat scholen daar de voorrang aan geven. Maar ik zie ook scholen die allochtone leraren bewust een plaats geven. Dat juich ik toe. We vragen aan onze scholen dat ze altijd onderbouwd afwijzen of aanwerven. Ook allochtone leraren moeten voldoen. Ze worden niet altijd afgewezen omdat ze andersgelovig zijn. Scholen moeten erover nadenken welke plaats anders- of niet-gelovige leraren kunnen krijgen, want ze zullen morgen sowieso in onze scholen lesgeven.”

Is meer kleur in je lerarenkorps een pluspunt voor je leerlingen?

“Door een allochtone leraar aan te werven, kies je er als school bewust voor om de verdraagzame maatschappij concreet te maken en de kennis over elkaar te vergroten. Daar is natuurlijk wel wat koudwatervrees voor. Zo protesteerden in één school de ouders tegen een allochtone leraar voor de klas. De school wierf haar dan maar aan als vervanger. Tegen het einde van het schooljaar waren de ouders voor haar gewonnen. Leerlingen krijgen ook een ander beeld van allochtonen als je ze een functie met gezag geeft. Zet ze dan niet in een zorg- of brugfunctie, maar voor de klas.”

Waarom stelen kleuters?

Klasse vraagt het aan Wim Van den Broeck, professor in de ontwikkelingspsychologie, Vrije Universiteit Brussel.

“Ik geef les in de eerste kleuterklas. Mijn kleuters nemen geregeld materiaal uit de klas mee naar huis: een blokje, een autootje, een kleurpotlood ... Ze nemen ook spullen van elkaar mee. Ze hebben thuis allemaal genoeg speelgoed en met één blokje kunnen ze niets doen. **Waarom stelen ze dan?**”
(Marjolein S.)

Kleuters hebben meestal niet de bedoeling om te stelen. Jonge kinderen moeten gewoon de regels over ‘eigendom’ nog leren. Dat maakt deel uit van hun morele ontwikkeling. Kinderen beseffen ongeveer vanaf twee jaar wat eigendom is: ze weten wat van hen is en wat van iemand anders is. Toch maken ze daar tussen twee en vijf jaar heel wat ruzie over, net omdat ze de regels nog niet helemaal begrijpen. Zo is het verschil tussen delen, geven en lenen nog moeilijk. Kleuters begrijpen vooral heel moeilijk dat iets geven ‘definitief’ is. Daarom willen ze wat ze weggaven, vaak terug. In de derde kleuterklas – als ze pakweg vijf jaar zijn – zouden ze het verschil tussen lenen en geven moeten kennen.

Zo kan je kinderen leren hoe ze met eigendom moeten omgaan:

- » Keur voor de hele klas duidelijk af dat kinderen spullen van de klas mee naar huis nemen. Zo’n ‘sociale’ straf werkt

heel goed omdat ze naar het gedrag zelf verwijst. Na een tijdje zullen kleuters zelf vinden dat ze niets mogen meenemen van iemand anders. De motivatie komt dan uit henzelf en niet uit angst voor straf.

- » Geef veel uitleg. Het is niet zo duidelijk voor kleuters van wie het klasmateriaal is. Zeg dat de potloden dienen om te gebruiken in de klas en dat ze ervan af moeten blijven. Je kan zeggen: ‘Dat is van de klas’. Dat verstaan kleuters zeker.
- » Waardeer positief gedrag. Als een driejarige iets leent van een vriendje en hij begrijpt dat hij het nadien moet teruggeven, zeg dan dat je dat flink vindt. Voor een driejarige is dat een hele prestatie.
- » Wijs op het leed dat een kind veroorzaakt. ‘Kijk, nu weent Mathias omdat je zijn auto niet wil teruggeven’. Je inleven in de gevoelens van de andere kan je aanleren.
- » Wees alert voor culturele verschillen. Eigendom is in de westerse wereld heel

belangrijk. In andere culturen is materiaal meer gemeenschappelijk bezit. Leg, als dat nodig is, de regels extra uit.

Als een kind systematisch spullen meeneemt terwijl je alle regels al verschillende keren hebt uitgelegd en de klasgenootjes ze wel begrijpen, neem dan het kind even apart. Laat je gezag gelden en benadruk ‘dat dit niet kan’. Blijft het kind spullen meenemen, geef dan een straf die gericht is op herstel én laat aanvoelen dat het niet prettig is als er iets van je weggenomen wordt. Zo kan je van het kind vragen dat het niet alleen de knikkers teruggeeft die het meegenomen had, maar dat het zelf enkele knikkers afgeeft.

Overleg zeker met de ouders. Gebruik bij kleinere problemen niet onmiddellijk zware woorden zoals ‘stelen’, maar zeg tegen de ouders: ‘Dat is een paar keer gebeurd, kan je daar mee op letten?’ Als er thuis schoolspullen opduiken, kunnen ook de ouders daarop reageren. Bij meer systematische problemen, kan je met de ouders ook afspreken hoe ze er zullen op reageren.

In de lagere school beseffen kinderen heel goed wat ze doen. Als daar wordt gestolen, is het met opzet. Daarom doen ze het ook in het geniep. Meestal weet je ook niet wie gestolen heeft. Toch moet je het aankaarten en ter sprake brengen in je groep. Doe daarbij zo veel mogelijk beroep op het morele besef van je leerlingen.

© Thinkstock - iStockphoto

IN DE KLAS

Heb jij een handige tip voor een collega of zit je met een probleem in de klas waar je graag een antwoord op wil? Dan is 'In de klas' jouw rubriek. **Mail je tips en vragen naar indeklas@klasse.be.**

© Thinkstock - iStockphoto

Tip: teken een duimvriendje

“Soms zie ik dat kinderen het wat moeilijk hebben. Dan zeg ik: ‘Kom eens een vriendje halen’ en teken ik een gezichtje op hun duim. Terwijl ze dat vriendje krijgen, doe ik een gesprekje.”

(Tip van Mieke Laeremans, sociaal verpleegkundige in Den Anker, school voor buitengewoon basisonderwijs in Mechelen)

© Thinkstock - Hemera

K3 in het Arabisch

Hoe geef je de wereld van je leerlingen thuis een plaats in de klas? “Laat de kinderen op YouTube favoriete liedjes zoeken in hun thuistaal. Verrijk daar je luisterhoek mee. Laat ze het liedje aanleren aan de rest van de klas.” Dat zegt Brigitte Puissant, lector aan de HUBrussel. Zij ging op zoek naar hoe je diversiteit van jonge kinderen zichtbaar en bespreekbaar kan maken in een multiculturele klas.

Brigitte Puissant (HUB) maakte met collega Marlies Algoet het educatieve pakket ‘Dit ben ik in Brussel’. Meer info op www.academiapress.be/dit-ben-ik-in-brussel.html

Op 18 april geeft ze een vormingssessie. Meer info op www.hubrussel.be.

Jaar van het voorlezen

Organiseer een boekenruildag

- 1 De leerlingen brengen maximaal drie boeken mee naar school die ze zelf niet meer lezen of nodig hebben.
- 2 Bij het binnenbrengen krijgen ze een bonnetje per boek. Daarmee kunnen zij een ander boek kiezen. Ze ruilen dus hun eigen boeken om met andere.

(Tip van de Sportbasisschool De Veerman in Hamme.)

© Thinkstock - iStockphoto

Anders op schoolreis

Je ergert je dood omdat een groep leerlingen ongeïnteresseerd achter de gids aan slentert of omdat ze rondrollen tussen de pronkstukken van een museum? Waarom nog uitstappen organiseren als er toch zo weinig interesse is? Deze tien ideeën helpen je.

10 ideeën

1 Zet je geld goed in

- Overloop met je collega's alle uitstappen en reizen op school. Is een verplaatsing telkens noodzakelijk? Kan een gastspreker of workshop op school een evenwaardig, voordeliger misschien zelfs prettiger alternatief bieden? Durf je ook de meerwaarde van verre bestemmingen in vraag te stellen? Misschien loont het de moeite om dicht(er) bij huis te blijven en geld te investeren in kwaliteitsvolle activiteiten die net wat duurder zijn?
- Je hebt te weinig leerlingen om de prijzen van de gids, autocar, interessante bezoeken te delen? Los dit op door samen met leerlingen van een andere school op reis te gaan.
- Stacaravans, huisjes of kleine tweesterrenhotels vormen goedkope alternatieven voor hotels. Buiten het seizoen kan je fikse kortingen bekomen. Laat je leerlingen zelf koken.

2 Zorg voor variatie

Maak van je schoolreis geen 'les op verplaatsing'. Streef naar een evenwichtig programma. Twee activiteiten per dag is voldoende. Gegidst bezoek in de morgen? Ga dan voor actie en beleving in de namiddag: workshop, rally, spel of speurtocht. Zorg voor genoeg rustpauzes waar leerlingen ook hun eigen interesses kunnen volgen.

3 Kom in beweging

Doen is beleven is onthouden. Zet zo veel mogelijk informatie om in actie. Romeinen die als boetedoening op hun knieën de Spaanse trappen beklimmen: vertel er niet over, doe het. Wandel, jog, fiets, step, zeil of kajak. Leerlingen die hun energie kwijt kunnen, letten beter op tijdens 'infomomenten'.

Klasse werkte voor deze tekst samen met de opleiding Toerisme en Recreatiemanagement van de Hogeschool West-Vlaanderen. Een duurzaamheidstest en databank vol creatieve, duurzame tips voor je schoolreis staan vanaf september op www.andersopschoolreis.be.

4 Kijk voorbij de 'highlights'

Highlights horen erbij, 'je moet ze gezien hebben'. Maar achter de façade van monumenten gaat de echte stad schuil. Minder bezochte wijken, steden of landen zorgen voor kleur, authenticiteit, gastvrije en nieuwsgierige locals ... Alternatieve gidsorganisaties of vzw's tonen je graag de weg.

5 Reizen is ontmoeten

Eet, drink, dans, musicer, bid of baad zoals de plaatselijke inwoners dat doen. Kook je zelf? Doe de inkopen op de lokale markt en/of bereid het nationale gerecht. Ook vrijwilligerswerk, ludieke opdrachten en rally's zijn uitstekende manieren om in contact te komen met de lokale bevolking. Ga je elk jaar naar dezelfde bestemming? Investeer in een samenwerking met een lokale school of vrijwilligersorganisatie.

6 Maak van je leerlingen gidsen, reisleiders, organisatoren

Begin je reis op school. Laat je leerlingen info verzamelen, keuze-activiteiten voorstellen, contacten leggen, een quiz of zangsessie organiseren, lokale gewoontes of dialecten onderzoeken. Spits opdrachten binnen taal- en andere vakken toe op een bestemming. Verhuis de spreekbeurten van het leslokaal naar de autobus of het museum. Wedden dat ze meer genieten, meer begrijpen, meer opsteken?

7 Durf te experimenteren

Wie op veilig speelt en zich aan de klassiekers houdt, zorgt nooit voor verrassingen of memorabele momenten. Je leerlingen hebben een jonge, flexibele geest, maak er gebruik van. Probeer elk jaar minstens een nieuwigheid uit. Niet gelukt? Volgende keer beter. Na een paar jaar ziet je reis er stukken leuker uit.

8 Evalueer met je leerlingen

Vraag om constructieve feedback. Niet alleen toon je je leerlingen dat je hun mening belangrijk vindt, het laat je ook toe minder geslaagde elementen van de reis te vervangen. Behoud enkel het goede.

9 Werk samen

Werken leraren uit verschillende vakken samen aan de voorbereiding van de schoolreis? Schoolreizen zouden nooit een sleur mogen worden, of een overbelasting voor een enkeling.

10 En duurzaam?

Naast ecologie, gaat duurzaamheid ook over kennis en respect voor een plaats en haar bevolking, over begrip en interactie. Kies voor lokaal, authentiek en kleinschalig. Schrap het vliegtuig en kies voor de autocar, na fiets en benen het meest duurzame transportmiddel.

© Foto: Thinkstock - Stockphoto

Xxx Xxxx

2 april 2012 in Leuven

"Ik zie het niet meer zitten, ik maak er een eind aan"

Vind ik leuk · Reactie · Delen

Je leest op Facebook dat iemand aan zelfdoding denkt. Veel 'vrienden' lezen het, maar niemand grijpt in ... Of ze reageren ongepast door bijvoorbeeld de problemen te minimaliseren. Wat doe jij?

- **Je kent de leerling?** Meld hem of haar dat je het gezien hebt, zeg dat je je ongerust maakt en erover wil praten. Breng de leerlingbegeleiding op school op de hoogte. Voel je jezelf niet geroepen om het gesprek te doen, laat het dan over aan anderen. Geef de coördinaten door van de Zelfmoordlijn. Daar kan de leerling dag en nacht terecht voor telefonische hulp of chat. De Zelfmoordlijn kan jou helpen om de ernst van de situatie in te schatten en tips geven voor zo'n gesprek.
- **Je kent de leerling niet en oordeelt dat de toestand ernstig is?** Facebook heeft een contactformulier waarmee je inhoud over zelfdoding kan melden. Dit gebeurt er als je het invult:
 - Je krijgt als melder een bericht dat je melding goed is aangekomen.
 - Facebook bekijkt de informatie. Als er acuut gevaar dreigt, neemt Facebook onmiddellijk contact op met de politie of andere betrokken instanties.
 - De auteur van de suïcidale boodschap krijgt een bericht van Facebook, met de suggestie om contact op te nemen met de Zelfmoordlijn.
 - De melder krijgt een bericht dat hij nu of in de toekomst bij de Zelfmoordlijn terecht kan voor meer informatie.

De Zelfmoordlijn kan in geen enkel geval zelf contact opnemen met personen die gemeld worden. Die stap ligt altijd bij de suïcidale persoon zelf, of bij zijn/haar omgeving.

www.zelfmoordlijn.be
02 649 95 55 - gratis nummer

Hoe praat je met een leerling over zelfdoding?

- Neem de zelfdodingsgedachte ernstig en toon dat ook.
- Praat open en rustig.
- Kruip in zijn vel, luister naar de gevoelens en de feiten.
- Structureer de gevoelens en feiten. Dat helpt vaak de angst en verwarring van de leerling verminderen.
- Expliciteer de zelfdodingsgedachten: hoe vaak denk hij eraan, hoe concreet zijn zijn plannen? Peil naar belangrijke of mogelijke crisismomenten vandaag en in de nabije toekomst.
- Geef geen valse hoop, beloof niet meer dan wat je echt kan.

Niet doen: preken

- Ga niet de waarde en de schoonheid van het leven verdedigen.
- Formuleer geen onmiddellijke oplossingen.
- Minimaliseer de feiten en de beleving van de leerling niet.
- Zeg niet dat hij zijn ouders of anderen veel verdriet doet.
- Beloof niet dat je er met niemand anders zal over praten.

Meer info lees je in De Eerste Lijn op www.klasse.be/leraren/de-eerste-lijn/

Wie vergoedt mijn didactisch materiaal?

✉ Na de paasvakantie start ik in een kleuterklas waarvan de vorige juf naar een andere school is vertrokken. Ze heeft al haar privéspullen meegenomen. De klas is nu zo goed als leeg. Moet ik zelf nieuw materiaal aankopen?
(Hanne, leraar eerste kleuterklas)

Dat moet je niet zelf betalen. Schoolbesturen van het basis- en het secundair onderwijs ontvangen ieder jaar een werkingsbudget. Dat dient voor de werking, de uitrusting en het groot onderhoud van de school en om te werken aan rationeel energiegebruik en in het basisonderwijs ook aan de kosteloosheid en de maximumfactuur. De school beslist autonoom waaraan ze haar middelen wil besteden. Toch is ze verplicht om voldoende didactisch materiaal ter beschikking te stellen van de leerlingen. Dat is een van de erkenningsvoorwaarden voor een school. Je school moet de middelen die je nodig hebt om je opdracht uit te voeren, ter beschikking stellen. Als je extra onkosten maakt, moet de school die vergoeden op voorwaarde dat je eerst toestemming hebt gekregen om die kosten te maken. Het materiaal dat je gekocht hebt met budget van de school, blijft eigendom van de school. Je mag zelf materiaal aankopen voor je klas. Als de school dat niet vergoedt, dan is het privébezit. Als je naar een andere school of met pensioen gaat, mag je je privé-materiaal meenemen.

Departement Onderwijs en Vorming

Heb je een vraag over je loopbaan, je klas of je rechten en plichten als leraar? Stuur die naar redactie.leraren@klasse.be met als onderwerp 'Mag dat'. Op www.klasse.be/leraren vind je onder de noemer 'Mag dat?' nog meer vragen én antwoorden.

Betalen voor de leerlingenkaart

✉ Mag mijn school leerlingen laten betalen voor hun leerlingenkaart van Maks!? Het leerlingensecretariaat personaliseert de kaarten met een adres-etiket en met codes.
(Claudine, secretariaatsmedewerker)

Dat mag niet. De leerlingenkaart van Maks! is een gratis service van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming. Je school kan de kaart gebruiken om het schoolreglement toe te passen, bijvoorbeeld als middagpasje, door er zelf bepaalde codes aan toe te voegen. De kosten die de school maakt om gegevens van de leerlingen of codes aan te brengen op een leerlingenkaart behoren in dat geval tot de administratieve organisatie van de school. Daarom moeten ze via de werkmiddelen van de school betaald worden en niet door de leerlingen of hun ouders. Dit geldt ook voor kaarten die de school zelf maakt.

Commissie Zorgvuldig Bestuur

Geschorst tot de examens

✉ Een van mijn leerlingen van het vierde jaar Economie-Moderne talen is geschorst tot het einde van het schooljaar. Hij krijgt geen nota's of taken. Zo kan hij zich niet voorbereiden op de examens. Mag dat?
(Said, leraar economie)

Leerlingen die tijdelijk uitgesloten zijn, mogen de lessen niet bijwonen maar wel examens afleggen. Het is dan ook redelijk om te verwachten dat de school ze nota's en taken bezorgt zodat ze zich kunnen voorbereiden. Leerlingen die definitief worden uitgesloten, mogen geen examens afleggen. Let wel, de regelgeving zegt dat een uitsluiting na de paasvakantie 'een bijzonder zware en dus uitzonderlijke maatregel is' omdat de schoolloopbaan van de leerling zwaar op de helling wordt gezet. Bij een definitieve uitsluiting moet het CLB samen met de leerling op zoek naar een andere school. Een diepgaand gesprek over verwachtingen, interesses en mogelijke studierichtingen geeft daarbij richting.

Klachtenlijn van het Kinderrechtencommissariaat,
www.kinderrechten.be, 0800 20 808.

Met saucissen vang je geen leerlingen meer

— Ouders verkiezen zakelijke opendeurdag boven schoolfeest —

“De tijd van de Vlaamse kermis op de opendeurdag is definitief voorbij”, zegt directeur Guido Vanuytrecht van de Middenschool Leopoldsburg. Ouders laten zich ook niet meer vangen door springkastelen, pc-lokalen of foto’s van schoolreizen om een school voor hun kinderen te kiezen. Ze willen wél horen hoe leraren met hun kinderen omgaan in de les. Is de opendeurdag anno 2012 meer een infobeurs dan een feest? Klasse spot zeven trends in zeven secundaire scholen.

1 De opendeurdag wordt een openlesdag

Ouders degelijk informeren over het school- en klasleven staat steeds meer centraal op de opendeurdag. Sommige scholen hebben de opendeurdag zelfs afgeschaft en vervangen door infodagen of -avonden.

Wim Becue (Ensorstituut Oostende): “We bereikten de verkeerde doelgroep: ouders van onze eigen leerlingen kwamen kijken naar hun kinderen die actief waren in de vaklokalen. Nu richten we ons tijdens onze infodagen op de ouders en kinderen die de school nog niet kennen. De kinderen ontdekken hun talent voor onze richtingen Handel, Esthetiek, Kunst, Hotel en Techniek aan de hand van doe-activiteiten. Ondertussen geven we aan de ouders uitleg over de school. Dat werkt. We krijgen veel meer geïnteresseerde ouders over de vloer.”

Blijft de opendeurdag toch bestaan, dan worden de infoavonden ervan losgekoppeld. Scholen richten zich dan specifiek op de twaalfjarigen en hun ouders. *Guido Vanuytrecht (Middenschool Leopoldsburg):* “Ouders hebben steeds meer oog voor het eigenlijke lesgeven, en steeds minder voor springkastelen en cafés. Ze willen weten wat de leerlingen in de klas doen, hoe de leraren met hen omgaan. Daarom organiseren wij een openlesavond. Leerlingen van het zesde leerjaar en hun ouders zitten er naast de leerlingen van het eerste secundair. Vroeger praatten de ouders met de leraar aan de bar. Nu willen ze hem aan het werk zien in het klaslokaal. De ouderraad neemt het café wel over.”

2 Ouders willen privérondleidingen op maat

Wim Van Kerckvoorde (MAKZ Knokke): “Vroeger ging je als ouder naar een opendeurdag en je wandelde daar wat rond. Nu willen ouders onmiddellijk de juiste info krijgen van de directeur of de leraren aan het onthaal. We leiden hen rond langs een uitgestippeld parcours met een leraar als privégid. Een deel van de school sluiten we af. Vorig jaar maakten we de fout onze ouders te gidsen langs de gebouwen die we aan het renoveren zijn. Maar gebouwen in de stellingen ogen slordig, daar knappen ouders op af.”

De leraren praten tijdens de rondleidingen en infosessies niet enkel over de juiste studierichting, maar ook over het welbevinden op school: hoe volgen ze hun leerlingen individueel op, hoe begeleiden ze hen in hun studiekeuze, in hoeverre is er inspraak en participatie via de leerlingenraad?

Jean-Pierre van Alfaene (De Wingerd Gent): “Onze opendeurdag is een contactmoment met mogelijk geïnteresseerde ouders over het pedagogische project van de school. In plaats van onze school open te zetten van tien tot vijf met een massale, maar doellose doorloop van ouders, concentreren we onze infodag van één tot vier in de namiddag. We staan de ouders individueel en intensief te woord en gaan gericht op hun vragen in.”

3 De inschrijvingen tellen

Het parcours met de rondleiding op school eindigt stevast in een studiezaal waar een batterij leraren klaarzit om de nieuwe leerlingen in te schrijven.

Jean-Pierre Pareyn (Sint-Aloysiuscollege Diksmuide): “Onze opendeuravond is traditioneel heel sterk gericht op inschrijvingen. We halen er ruim de helft van onze nieuwe leerlingen. Tien jaar geleden nam onze opendeurdag, een *fancy fair*, nog een hele zondag in beslag. Maar als aso-school kan je – in tegenstelling tot tso- of bso-scholen waar leerlingen actief zijn in werkplaatsen – weinig tastbaars laten zien. Dus beperken wij ons nu met succes tot de essentie: informeren en inschrijven.”

Dat scholen zo veel leraren inzetten om ouders rond te leiden en nieuwe leerlingen in te schrijven is geen bewuste strategie, maar pure noodzaak.

Myriam Borremans (Damiaaninstituut Aarschot): “Je moet het allemaal georganiseerd krijgen. Als ouders op de opendeurdag massaal langskomen om hun kind in te schrijven, moet je voldoende leraren inschakelen om hen rond te leiden en de kinderen ingeschreven te krijgen. Dan rest er weinig ruimte om Vlaamse kermis te houden in je school, en blijft onze opendeurdag vrij sober.”

4 Eerste indruk wordt belangrijker

Al neemt het feestgehalte van de opendeurdag in ijtempo af, toch zetten scholen zwaar in op een warm welkom voor de ouders: een glas cava aan het onthaal, tapas tijdens de rondleiding, een biertje aan de inschrijvingsbar. De stijl van de school proef je zodra je de school binnenstapt.

Wim Van Kerckvoorde (MAKZ Knokke): “Je krijgt nooit een →

tweede kans om een eerste indruk te maken. Dus zetten we de ouders in de bloemetjes, en geven aan de kinderen een vipbadge waarmee ze een pannenkoek of een cola krijgen. Want uiteindelijk moet je het hart van het kind veroveren. En natuurlijk wordt het pas echt gezellig als er op een opendeurdag veel volk is. Daarom zijn ouders van onze eigen leerlingen en oud-leerlingen ook welkom.”

Leraren krijgen een duidelijk afgebakende taak en worden stevig gebriefd over hun opdracht op de opendeurdag.

Paul Decock (Bisschoppelijk College Veurne): “We zijn klantvriendelijker geworden. We gaan attent en joviaal met ouders en kinderen om. De ouderraad serveert frietjes voor de leerlingen die zich komen inschrijven. We rollen zelfs letterlijk de rode loper uit voor ouders en hun kinderen.”

5 Weg met de panelen in de vaklokalen

De traditionele panelen in de vaklokalen met foto's van schoolreizen of illustraties bij de cursussen hebben hun beste tijd gehad.

Wim Van Kerckvoorde (MAKZ Knokke): “Bezoekers lopen daar straal aan voorbij. Daarom hebben we onze informatie over de verschillende vakken gegroepeerd in een studie-infobeurs, waar de ouders per graad en richting info krijgen over het hele pakket voor hun kind. Daarnaast zijn er ook specifieke lokalen waar vakleraren uitleg geven over de stages en de geïntegreerde proeven.”

Scholen hoeden zich trouwens voor een overkill aan informatie.

Paul Decock (Bisschoppelijk College Veurne): “Wij proberen ouders en kinderen niet te overdonderen met onze infostands. Ook de rondleidingen hebben we fors ingekort. We willen niet de indruk wekken dat we een aartsmoeilijke of elitaire school zijn, dat je hier erg goed moet zijn of enorm je best moet doen om hier te kunnen slagen. We leggen de focus daarom ook op ons zorgbeleid en de leerlingenbegeleiding.”

6 Eigen leerlingen verdwijnen uit beeld

Scholen beschouwen de zesdejaars van de basisschool steeds meer als de specifieke doelgroep van hun info- of opendeurdag. De eigen leerlingen zie je er steeds minder. Niet alleen wordt het moeilijker hen te motiveren om mee te helpen, ze passen ook minder in het concept van de infodagen.

Myriam Borremans (Damiaaninstituut Aarschot): “Vroeger gaven onze leerlingen de rondleidingen op school. Maar dat werkte niet. De school is enorm groot. Je had van elke studierichtingen leerlingen nodig die rondleidingen gaven, en dat lukte niet meer. Bovendien moet de info die je aan ouders geeft eenvormig en correct zijn. Nu geven alleen nog leraren rondleidingen.”

Toch zijn er ook scholen waar leerlingen een prominente rol spelen op de infodagen.

Guido Vanuytrecht (Middenschool Leopoldsburg): “Bij ons dragen de kinderen het hele verhaal. Onze eerstejaars geven uitleg over de school aan de zesdejaars van de basisschool. Zij leggen bijvoorbeeld uit waarom zij Latijn hebben gekozen en wat de nieuwe leerlingen daarvan kunnen verwachten. Dat klikt, net omdat ze de informatie krijgen van een leeftijdsgenoot. Als directeur ontvang ik de ouders. Meer niet.”

7 Op Facebook is het elke dag open dag

Ouders komen goed voorbereid naar een opendeurdag. De studierichtingen vinden ze immers op website van de school.

Wim Becue (Ensinstituut Oostende): “Daarom zijn we maximaal aanwezig op Facebook. De drempel voor de ouders is daar een stuk lager dan op een website. Facebook is een virtuele opendeurdag waarop de ouders continu volgen wat hun kinderen op school doen.”

Scholen gebruiken de sociale media ook om ouders uit te nodigen voor de opendeurdag en andere activiteiten op school. Maar ze zijn ook interessant om een sterke band op te bouwen met je oud-leerlingen.

Wim Van Kerckvoorde (MAKZ Knokke): “Ik heb duizenden oude klasfoto's op Facebook gezet. Gevolg: oud-leerlingen beginnen elkaar te taggen en na drie weken heb je al de contactinfo van 800 oud-leerlingen. En weet je wat er van hen geworden is. Handig, want ouders kijken bij hun schoolkeuze naar je output. Wij kunnen uitpakken met een oud-leerling die hoogleraar is geworden in Cambridge. Kan je je betere reclame voor je school indenken?”

✕

Weg met de vrije woensdagnamiddag?

Steeds meer Nederlandse basisscholen korten de middagpauze in en spreiden hun de lestijden over vijf even lange schooldagen van half negen tot twee uur. Gevolg: geen vrije woensdagnamiddag meer. Maar ook meer vrije tijd op de andere dagen om aan sport of cultuur te doen.

Ongeveer één op de zeven Nederlandse basisscholen is al gestart met het zogenaamde 'continuooster'. Dat blijkt uit een bevraging van de werkgroep Andere Schooltijden voor Onderwijs en Opvang. "De lange middagpauzes staan bij ons onder druk", verklaart projectleider Anki Duin. "Leraren staan hier niet in voor de middagopvang en we vinden niet voldoende vrijwilligers. Bovendien kunnen steeds minder kinderen tussen de middag naar huis, omdat moeders gaan werken. Daarnaast klagen veel leraren dat het moeilijk is om de kinderen na een lange pauze weer rustig te krijgen."

Door het vijf-gelijke-dagen-model verdwijnt de vrije woensdagnamiddag in ruil voor vijf schooldagen van half negen tot twee. Veel scholen zijn blij dat ze zo hun lesprogramma evenwichtiger kunnen indelen, en die 'onhandige' korte woensdag kwijt zijn. Zo ook Joost de Bruin, directeur van De Droomspiegel in Almere, een nieuwe school die meteen ging werken volgens dit model. "Na 14 uur gaan de leerlingen naar huis of naar de naschoolse opvang, die op school zelf door een professionele organisatie wordt verzorgd", vertelt de Bruin. "De leraren blijven op school tot 17 uur, om lessen voor te bereiden, te verbeteren, te vergaderen ... Wanneer ze naar huis gaan, zijn ze in principe klaar."

Voor kinderopvangorganisaties is het door de langere namiddagen mogelijk een kwalitatiever aanbod samen te stellen. "We merken dat ook sportclubs en academies zich graag aanpassen, want dit systeem haalt de druk van de ketel: in plaats van alle trainingen en lessen op woensdagnamiddag te zetten, kunnen ze hun aanbod nu spreiden over de hele week", legt de Bruin uit. "Voor de leerlingen betekent dat meer mogelijkheden om hun talenten te ontwikkelen."

"Door die vrije woensdagnamiddag af te schaffen, raak je wel aan een cultureel erfgoed", beseft Anki Duin. "Toch zien we dat de ontwikkeling zich doorzet." Ook in andere buurlanden wordt nagedacht over alternatieve schooltijden. In Frankrijk werd in 2008 nog maar de vierdagen-week ingevoerd. Nu wil onderwijsminister Vincent Peillon opnieuw een halve dag les op woensdag, en zo de andere lesdagen inkorten.

Lieselotte Meersschaert (Erasmus Atheneum, Deinze)

Alle dagen even lang les werkt alleen als dat op alle leeftijdsniveaus wordt ingevoerd. En op voorwaarde dat scholen na de lessen een 'verplicht' modulesysteem uitwerken met een brede waaier aan keuzes (drama, sport, muziek...) voor alle leerlingen. Maar kan een school dat organiseren of stellen scholen samen een programma op?

Cindy Elst (Basisschool Vincentius, Essen)

Als ik de middag op een creatieve manier mag opvullen, dan betekent dat niet het einde van de wereld. Ik organiseer liever uitstappen dan nog meer taal en rekenen. Zo ontdekken ook kansarme kinderen hun talenten op vlak van cultuur en sport.

Gerrit De Cock (Sint-Barbaracollege, Gent)

Het voordeel van dit model is dat er in de namiddag genoeg ruimte is voor bijvoorbeeld sport. Toch vind ik het huidige systeem beter. Kinderen moeten gewoon raken aan volle werkdagen. Als ze later gaan werken, kunnen ze zich ook niet permitteren om om 14 uur te stoppen.

Stijn Sonnevile (IVG-school, Gent)

Vijf gelijke, maar kortere dagen? Goed idee. Ik merk immers dat mijn leerlingen na de middag minder geconcentreerd zijn dan in de voormiddag.

Dit zeggen leraren en ouders op klasse.be:

- + Dit systeem bestaat ook in Duitsland. Kinderen gaan er naar sport-, muziek-, kunstactiviteiten in de namiddag. Dat gebeurt onder leiding van professionals (clubtrainers en muziekleraren) en vrijwilligers (waaronder veel leraren die dan vrij zijn). Het systeem is kindvriendelijker, omdat voor veel 'bezige bijen' nu de dagen tot 's avonds laat onredelijk gevuld zijn. (Daniel)
- + Ik heb stage gedaan in een school in Helsinki waar de kinderen van 8 tot 14 uur naar school gaan. Ze hadden er een soort kinderopvang en een zaal waar culturele activiteiten plaatsvinden. De leraren bleven allemaal tot minstens 16 uur op school om voorbereidingswerk te doen. Dat zorgde ervoor dat je 's avonds niet meer tot 22 uur bezig was. (Carolien)
- + Als directeur van een dko-academie vind ik dat dit voorstel grote voordelen heeft: een kleinere dagelijkse belasting voor de leerlingen, meer mogelijkheden tot naschoolse activiteiten 's namiddags i.p.v. 's avonds en voor leraren dko meer lesuren overdag, minder avonduren en dus ook minder lesverplaatsingen wegens andere artistieke opdrachten zoals voorstellingen, concerten ... (Rik Pelckmans)
- De schoolse opdracht en de naschoolse activiteiten zijn nog veel te veel gescheiden werelden. Integreren van beide systemen zal niet voor morgen zijn. (Miel Roussard)
- Voor heel veel kinderen is woensdagmiddag net een welgekomen 'break van de week'. Ze kloppen soms al dagen van 7.30 tot 18 uur in de opvang. Mijn vrije momenten zijn mijn 'bedrijfsvoordeel': woensdagnamiddag, weekends en vakantiedagen. (Directeur)
- Kinderen hebben nood aan uitgeruste leraren die zich goed voelen. Mijn woensdagnamiddag is heilig. Even op adem komen en dan de rest van de week met genoeg energie werken met het kostbaarste goed van alle ouders. Onze kinderen! (Annemie)
- Dat is het probleem verschuiven: dan kan je je kind NOOIT meer zelf afhalen van school én moet je kind in plaats van woensdagnamiddag elke middag in de opvang. (Els)

Bekijk de mening van je collega's in de reeks Afgevraagd op www.tvklasse.be.

Geef je eigen mening op klasse.be/leraren. En antwoord meteen op de nieuwe vraag van de maand: **geef jij ouders inzage in het verslag van de klassenraad?**

“Tussen de varkens vind ik rust”

— Steeds meer leerlingen gaan op time-out in de zorgboerderij —

In januari was het niet zeker of Maarten Bruggeman (17) het tot einde schooljaar zou uitzingen en een diploma zou halen. “School stak me *serieus* tegen”, vertelt hij. Daarom laadt hij sinds kort geregeld zijn batterijen op tussen de varkens op de zorgboerderij van Chris en Sabine.

Een grijze Citroën rijdt het erf op van de varkenskwekerij aan het eind van een doodlopende straat in Lovendegem. Pa Bruggeman brengt zoon Maarten (17) naar het bedrijf van Sabine Verheecke en Chris De Vlieger, waar hij voor de zesde donderdag op rij komt werken. De boerderij is sinds 2009 een zorgboerderij. Drie dagen per week komt hier een kwetsbare jongere of volwassene zoals Maarten meedraaien als ‘hulpboer’.

School beu

Boer Chris is nergens te bespeuren. Hij zit al van ’s morgens vroeg in de stallen bij zijn dieren. Deze week is immers bevallingsweek. Zo’n honderd zeugen werpen tijdens deze week elk gemiddeld vijftien biggetjes, en dat vergt de nodige extra aandacht. Toch vraagt boerin Sabine Maarten nog even mee binnen in het woonhuis voor een verse kop koffie

- 1 Omdat hij niet graag stilzit op school, komt plaatslager Maarten Bruggeman (17) elke donderdag naar de zorgboerderij van Sabine en Chris
- 2 Zorgboerin Sabine: “Maarten ziet me niet als zijn lerares, dus ik kan me meer permitteren”
- 3 Zonder verpinken schiet Maarten de biggetjes een volgnummer in het oor

1

2

3

met bijbehorende babbel. “Zo’n jongere in huis geeft voldoening”, erkent Sabine. “Door hier te werken, groeit hun zelfvertrouwen en komen ze tot rust. Ik ken vooraf niet veel over hun achtergrond, maar tijdens het werken in de stal vertellen ze vaak over zichzelf.”

“De nadruk ligt hier niet op presteren”

“Ik heb zelf gevraagd op school of ik naar de zorgboerderij mocht komen”, vertelt Maarten. “Een maat uit mijn klas was daar ook naartoe geweest omdat hij de groep stoorde. Bij mij is de reden dat ik

de school beu ben. Ik heb het gevoel dat het er te streng is, vind mijn klasgenoten soms te kinderachtig en zit niet graag stil.” Maarten volgt nochtans Plaatslager (koetswerkkersteller) aan het VIBSO Leieland in Machelen en heeft dus ook heel wat praktijklessen. “Maar daarvoor moet je ook binnen zitten”, zucht Maarten. “Ik volg die richting niet om er later iets mee te doen. Ik ben liever in de buitenlucht, bij de dieren. Een dag per week naar hier komen is een leuke afwisseling. Ik word er rustiger door. Niet alleen op school, ook thuis. Vroeger schoot ik nogal snel uit mijn krammen, vooral als ik een opmerking kreeg. Ik weet nu ook heel zeker dat ik volgend jaar in deze sector aan het werk wil.”

Stront scheppen

Negen uur. Sabine en Maarten hijsen zich in hun werkkleren en trekken naar

de stallen. De typische varkensgeur lijkt Maarten niet te hinderen. Eerste taak van de dag: mest scheppen. Maarten haalt op vraag van Sabine zonder morren kruiwagen en schop, met hond Bono in zijn kielzog.

“Maarten heeft maar een half woord nodig. Niets is hem te veel. Hij ziet me niet als zijn lerares, dus kan ik me wat meer permitteren. Als hij een mindere dag heeft, zeg ik: ‘Ge zijt ne zagevent’, en dan is het snel over. Je merkt ook dat hij gewoon is om hard te werken. Dat is niet bij elke jongere zo, maar dat hoeft ook niet. De nadruk ligt niet op presteren. We krijgen evengoed stadsjongeren over de vloer die denken dat ik als boerin nog met een kapje en op klompen rondloop. De jongere moet in de eerste plaats zelf gemotiveerd zijn om naar hier te komen en mag het niet zien als een straf. Door zo veel mogelijk positieve ervaringen te creëren, willen we de negatieve spi- →

1

2

raal waarin veel van onze helpers zitten, te doorbreken.”

Maarten kiepert intussen de eerste volle kruiwagen mest uit op het land. Of hij dat geen vies werk vindt? “Nee, dit is mijn leven. Al van kleins af aan ga ik op boerderijen werken”, glundert hij. Vrienden op café lachen wel eens met mij: ‘*Gade gij maar stront scheppen, jong*’. Maar daar zit ik niet mee.”

Boerenverstand

Terwijl Maarten met poeder en water extra melk voor de biggen maakt – ‘*Moede ne keer proeven?*’ – en het goedje in de voederbakjes giet, legt Sabine de kleinste biggetjes onder de infraroodlamp. Als een volleerd maatschappelijk werker vertelt ze over Maarten. “Nochtans heb ik geen speciale opleiding gevolgd, ik leer uit mijn eigen ervaring en die van andere zorgboeren. En verder gebruik ik mijn

gezond boerenverstand”, lacht ze. Twee vriendinnen die werken in time-out en in een CLB overtuigden haar om de stap te zetten. “Mijn man en onze twee dochters (nu 11 en 14, *nvdr*) zagen het ook zitten. Maar toegegeven, zorgboeren onder elkaar grappen wel eens: wij zijn boeren met een hoek af.”

“Het bedrijf mag er niet onder leiden, maar je steekt er wel tijd in. Voor het geld hoef je het ook niet te doen”, weet Sabine. “We krijgen een subsidie van de Vlaamse overheid van 40 euro per dag dat een of meer jongeren naar hier komen. Maar de voldoening is groot als je achteraf hoort dat het met zo’n jongere goed is uitgedraaid. Bij Maarten ben ik daar vrij gerust in.”

Piercing

Elf uur. Boer Chris komt aangereden met een karretje. Maarten pakt de biggen een

voor een op en zet ze in de bakjes. Zonder verpinken knipt hij een volgnummer in hun oor – ‘*Wilde gij ook ne piercing?*’ Daarna strooit hij wat talkpoeder om de glibberige boorlingen snel te laten opdrogen, en dan is het tijd voor de lunch. De werkplunje gaat uit, handen worden

“Door het werk op de boerderij groeit hun zelfvertrouwen”

gewassen. Sabine snijdt het zelfgebakken brood en de toepijps. “Ik vind het belangrijk dat de jongeren hier de warmte van het gezinsleven aan den lijve kunnen

- 1 De kleinste biggetjes komen onder de infraroodlamp even op hun positieven
- 2 Maarten verhuist de zeugen naar de andere stal
- 3 Op de zorgboerderij krijgen jongeren de warmte die ze thuis soms missen

Boerderij is populaire time-out

Steeds meer scholen en CLB's doen een beroep op zorgboerderijen als time-out voor schoolvermoeide jongeren en preventief instrument tegen schooluitval. In 2012 kwam 45 procent van de 950 aanmeldingen bij het Steunpunt Groene Zorg vanuit een CLB. In 2008 was dat nog maar 30 procent. De andere aanvragen om jongeren of volwassenen te plaatsen komen onder andere uit de sector voor personen met een handicap en de bijzondere jeugdzorg. Strikt genomen mag een CLB pas een beroep doen op een zorgboerderij als er sprake is van problematische afwezigheid. Maar volgens het Steunpunt Groene Zorg, dat de werking van de zorgboerderijen regisseert, passen scholen en CLB's de mogelijkheden in de praktijk ruimer toe. Het Steunpunt pleit ook voor een meer preventieve inzet voor leerlingen bij wie het dreigt mis te lopen.

Vlaanderen telt momenteel 718 zorgboerderijen. Driekwart zijn professionele land- en tuinbouwbedrijven. De andere zijn maneges, ondernemingen voor tuinaanleg, hobbyboeren ... Een boerderij als time-out voor schoolmoeë jongeren is uniek in internationale context.

Volg Maarten op de zorgboerderij van Sabine en Chris op www.tvklasse.be

Meer weten over zorgboerderijen? Surf naar www.groenezorg.be

voelen. Vaak hebben ze niet alleen problemen op school, maar is hun thuissituatie ook niet ideaal. Dat is bij Maarten gelukkig niet het geval."

Het is vandaag de laatste keer dat Maarten bij het gezin De Vlieger mee aan tafel schuift. "Binnenkort begint mijn stage als plaatslager", legt Maarten uit. Hij zal het hier missen, geeft hij schoorvoetend toe. "Chris en Sabine zijn *wijze* mensen", zegt hij. "Misschien breng ik nog wel eens een bezoekje, want ik woon in het dorp hiernaast." Sabines blik verradt dat ze dat wel fijn zou vinden.

"Mag ik even een luchtje gaan scheppen", vraagt Maarten als hij klaar is met eten. Hij diept een pakje sigaretten op uit zijn rugzak en verdwijnt. "Het is een kwestie van duidelijke afspraken en vertrouwen", verklaart Sabine. "Een keer of drie per dag mag hij een rookpauze nemen. Dat staat zo in het handelingsplan, een soort contract dat we opstellen bij het opstartgesprek met

de leerlingbegeleider van de school, het CLB, de ouders en de leerling."

Drop-out

Half twee. Hoog tijd om te checken hoe de bevellingen vorderen en of alle biggetjes genoeg te drinken krijgen. Er moeten ook nog fiches opgehangen worden én nog twee zeugen verhuisd naar een andere stal. Allemaal taken die Maarten nog tot een goed einde moet brengen. Deze namiddag is korter dan anders, want om half vier is er, zoals altijd aan het einde van een zorgtraject, een evaluatievergadering. Daarop zijn Maartens ouders uitgenodigd, net als zijn klastitularis Luc De Meyer en een vrijwilliger van Groene Zorg Oost-Vlaanderen.

Sabine vertelt hoe positief zij Maarten ervaart en welke evolutie ze bij hem ziet. "Gedrag dat zich manifesteert op school zien we op de zorgboerderij vaak smelten

als sneeuw voor de zon", beaamt leraar Luc. Zijn school werkt geregeld samen met zorgboerderijen en is enthousiast over de resultaten. "Zonder de zorgboerderij was Maarten misschien wel een drop-out geworden. We boeken ook succes omdat we met de leraren en de leerlingenbegeleider deze leerlingen goed opvolgen. Zo leggen we aan hun klasgenoten uit dat de dag op de boerderij geen straf is, maar jongens zoals Maarten helpt om even op adem te komen. De zorgboerderij alleen kan jongeren niet motiveren om de school af te maken. Maar als je de attitudes die Maarten hier geleerd heeft ook kan integreren op school, boek je wel succes." Maarten zegt niet zo veel tijdens het gesprek. Hij geniet van de complimenten die hij krijgt van Sabine, zijn meester en zijn ouders. In zijn hoofd zit hij al enkele maanden verder. Op een tractor. De Citroën van zijn ouders rijdt het erf af. Volhouden man, denkt Sabine hardop. ✕

ADVERTENTIE

Jan Verleyen (31) is leraar natuurwetenschappen en chemie in het Technisch Instituut O.-L.-V. in Oudenaarde. Zijn vrouw **Leen (31)** geeft biologie en lichamelijke opvoeding in het O.-L.-V. Hemelvaartinstituut in Waregem. Samen met de kinderen Kato, Manu, Cies en Loe bezoeken ze Stad met Klasse Oudenaarde.

Stad met Klasse

Oudenaarde

"Oudenaarde, aan de Schelde ..." In een lyrische bui vergeleek Felix Timmermans de stad met Jeruzalem aan de Jordaan. Keizer Karel vond hier liefde en passie. Schilder Adriaan Brouwer (1605-1639) groeide er op tussen de tapijtwevers. En net die tapijtwevers maakten de stad over de hele wereld bekend. In het nieuwe stadsmuseum MOU duik je in de geschiedenis van Oudenaarde. Kinderen puzzelen oude stadsplannen en wandtapijten in elkaar. Ouders bewonderen de echte exemplaren.

Flandriens trekken naar het Centrum Ronde van Vlaanderen. Met de gidsen beleef je in dit bezoekers- en beleevingscentrum de typische Rondesfeer.

De stadswandeling laat je de pittoreske delen van de stad zien. Het belfort en stadhuis zijn Unesco Werelderfgoed. En wie in de namiddag nog energie over heeft, bezoekt het Provinciaal Archeologisch Museum Ename of neemt deel aan enkele initiatie sportactiviteiten aangeboden door The Outsider. Zoek je liever al wandelend de natuur op, dan vind je in Bos t'Ename of natuurgebied 't Spei vast je gading.

Plan je een bezoek aan de stad Oudenaarde met je klas of school? De toeristische dienst helpt je verder. Toerisme Oudenaarde - stadhuis - 9700 Oudenaarde - www.oudenaarde.be - 055 31 72 51 of toerisme@oudenaarde.be

GRATIS GEZINS DAG

Vijfhonderd leraren en hun gezin verkennen Stad met Klasse Oudenaarde tijdens het pinksterweekend op zondag 19 en maandag 20 mei 2013. Iedereen krijgt een rondleiding in het stadsmuseum MOU (in het historische stadhuis). Voor alle andere activiteiten (stadswandeling, Centrum Ronde van Vlaanderen, pam Ename, The Outsider, Bos t'Ename of natuurgebied 't Spei) schrijf je 's ochtends ter plaatse in, bij de koffie. Wie eerst aankomt, heeft de meeste keuze. Minstens twee extra activiteiten worden gegarandeerd.

Stad met Klasse Oudenaarde - zondag 19 mei of maandag 20 mei - 9 tot 17 uur - inschrijven verplicht via www.lerarenkaart.be/inschrijven

Op stap met je lerarenkaart

Honderden musea en educatieve instellingen wachten op jouw bezoek. Sommige maken zelfs een programma op maat en rollen de rode loper voor je uit. Bekijk deze kalender en schrijf je in voor een gratis activiteit. Op sommige activiteiten ben je welkom met het hele gezin. Het recentste aanbod staat in de nieuwsbrieven, op Facebook en Twitter.

WOENSDAG 17 APRIL

LES IN HET S.M.A.K.

UITTIP Ga met je leerlingen naar het Gentse stadsmuseum S.M.A.K. en volg een les actuele kunst in de collectie-expo ENSEMBLEMATIC. Je leerlingen krijgen les over Berlinda De Bruyckere, het ensemble van Mark Manders en de werken van Panamarenko. Wie je les geeft

in welke ensembles blijft een verrassing. Ook als leraar zonder klas ben je welkom in het S.M.A.K. Het educatieve S.M.A.K.-aanbod ligt voor je klaar en je kan de drie lopende expo's bezoeken. **Waar?** S.M.A.K. - Citadelpark - 9000 Gent **Wanneer?** 11 tot 12 uur (les), vrij bezoek van 10.30 tot 17.30 uur **Wie?** Gratis voor leraren, partner en leerlingen (inschrijven verplicht) **Info:** www.smak.be **Inschrijven:** filip@smak.be. Je schrijft in voor de les (van 11 tot 12 uur) en/of het vrije bezoek (van 10.30 tot 17.30 uur). Vermeld waarvoor je precies inschrijft, het aantal deelnemers, de school waar je lesgeeft en het nummer van je lerarenkaart.

ZATERDAG 20 APRIL

DE ERFENIS VAN DE FARAO'S

INFODAG De tentoonstelling 'Van de Nijl tot Alexandrië' presenteert je de erfenis van de Egyptische farao's. Een honderdtal archeologische objecten, beelden, gravures, plannen en reisverhalen illustreren de verbeelding en de metaforen die verbonden zijn met de Nijl en Alexandrië. Een Franstalige gids leidt je rond. Voor schoolbezoeken zijn er ook Nederlandstalige gidsen. **Waar?** Musée Royal de Mariemont - 100 chaussée de Mariemont - 7140 Morlanwelz **Wanneer?** 11 of 14 uur **Wie?** Gratis voor leraren **Info:**

www.musee-mariemont.be **Inschrijven:** 064 27 37 84 of sp@musee-mariemont.be (vermeld je naam, de school waar je lesgeeft en het nummer van je lerarenkaart)

ZONDAG 21 APRIL

EEN GENIALE DA VINCI

VIPDAG Met de plannen van Leonardo da Vinci maakten hedendaagse ambachtslieden de eerste concepten van een auto, fiets, helikopter, zweefvliegtuig, parachute, onderzeeër en tank. Je ogen glijden over een HD-versie van 'Het laatste avondmaal' op ware grootte. Je graaft naar de geheimen achter de 'Mona Lisa'. **Waar?** Beurs van Brussel - Beursplein 1 - 1000 Brussel (metro/tram: Beurs) **Wanneer?** 10 tot 18 uur, na inschrijven krijg je een mail met het uur waarop je verwacht wordt voor de rondleiding **Wie?** Toegang en rondleiding gratis voor leraren, toegang betalend voor partner (rondleiding gratis) **Info:** www.expo-davinci.be **Inschrijven:** lola@bmeo.be (vermeld je naam, het nummer van je lerarenkaart, het aantal personen: 1 of 2)

ZONDAG 21 APRIL

ECOFEEST

UITTIP Kuier rond op de ecomarkt of de bouwmarkt. Je krijgt gratis advies op maat over je bouw- en renovatieplannen. Gidsen leiden je rond in Kamp C en door de tentoonstelling 'Duurzaam bouwen en wonen'. Voor de kinderen is er animatie en Low Impact Man Steven

Vromman brengt een eco-comedy show. **Waar?** Kamp C, Provinciaal Centrum Duurzaam Bouwen en Wonen - Britselaan 20 - 2260 Westerlo **Wanneer?** 10 tot 17 uur **Wie?** Voor iedereen gratis toegankelijk **Info:** www.kampc.be **Inschrijven:** hoeft niet

ZONDAG 21 APRIL

MEER DAN HONING

VIPDAG De honingbijen verdwijnen massaal. Pesticiden desoriënteren de bijen waardoor ze hun volk niet terugvinden en sterven. Ze zijn nochtans cruciaal voor de voedselproductie. 84 procent van de gewassen heeft bijen nodig voor de bestuiving. De film 'More than honey' voert je naar de fascinerende maar ook poëtische wereld van de bijen. **Waar?** Utopolis Turnhout en Siniscope Sint-Niklaas (andere zalen, zie woensdag 24 april) **Wanneer?** 17 uur **Wie?** Maak kans op twee gratis bioscoopzittingen via het wedstrijdformulier op www.lerarenkaart.be/inschrijven (tot 14/4) **Info en lespakket:** www.morethanahoney.be

DINSDAG 23 APRIL

DE GROOTE OORLOG

VORMING In 2014 vinden overal in Vlaanderen tentoonstellingen en activiteiten plaats die de Eerste Wereldoorlog herdenken. Het ideale moment om opnieuw aandacht te schenken aan de Grote Oorlog in je school of klas. Op deze studiedag krijg je zowel theoretische inzichten als educatieve methodes die je inspireren om dit thema aan te pakken. **Waar?** Departement Onderwijs - H. Consciencegebouw - Koning Albert II-laan 15 - 1210 Brussel (vlakbij station Brussel-Noord) **Wanneer?** 8.45 tot 16 uur **Wie?** Leraren betalen 15 euro per persoon, 5 euro voor leraren in opleiding **Info en inschrijven:** www.herinneringseducatie.be

WOENSDAG 24 APRIL

DE ERFENIS VAN DE FARAO'S

INFODAG De tentoonstelling 'Van de Nijl tot Alexandrië' presenteert je de erfenis van de Egyptische farao's. Een honderdtal archeologische objecten, beelden, gravures, plannen en reisverhalen illustreren de verbeelding en de metaforen die verbonden zijn met de Nijl en Alexandrië. Een Franstalige gids leidt je rond. (Voor schoolbezoeken zijn er ook Nederlandstalige gidsen.) **Waar?** Musée Royal de Mariemont - 100 chaussée de Mariemont - 7140 Morlanwelz **Wanneer?** 14 uur **Wie?** Gratis voor leraren **Info:** www.musee-mariemont.be **Inschrijven:** 064 27 37 84 of sp@musee-mariemont.be (vermeld je naam, de school waar je lesgeeft en het nummer van je lerarenkaart)

WOENSDAG 24 APRIL

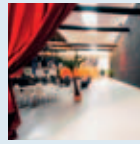
BRAND! & AMAI MIJN (H)OREN

INFODAG Het Veiligheidsinstituut stelt zijn doekoffers voor rond brand (lagere school) en lawaai (derde graad lager en secundair). Bekijk hoe je de koffers in het buitengewoon onderwijs kan inzetten en wat je kan aanpassen om ze op maat van deze leerlingen te gebruiken. **Waar?** Provinciaal Veiligheidsinstituut - Jezusstraat 28 - 2000 Antwerpen **Wanneer?** 13.30 tot 16 uur **Wie?** Gratis voor leraren buitengewoon onderwijs (lager en secundair - geen gezinsleden) **Info:** www.provant.be/pvi of gert.vandaele@pvi.provant.be **Inschrijven:** uiterlijk op 17 april via linda.snelders@pvi.provant.be

WOENSDAG 24 APRIL

THEATER AAN DE STROOM

INFODAG Na de koffie en versnaperingen krijg je een voorsmaakje van het theateraanbod 2013-2014 van Theater aan de Stroom aan de hand van toonmomenten met de regisseurs en de acteurs. Tijdens de pauze met bubbels en hapjes kan je achter de schermen kijken. Na de afsluitende receptie krijgt iedere deelnemer een verrassingsgeschenk. **Waar?** Theater aan de Stroom - Blancefloerlaan 181 b - 2050 Antwerpen **Wanneer?** 13 tot 16.30 uur **Wie?** Gratis voor leraren secundair, hoger, volwassenenonderwijs en dko (geen gezinsleden) **Info:** www.theateraandestroom.be **Inschrijven:** 0472 22 26 70 of ronny@theateraandestroom.be

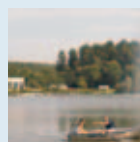
WOENSDAG 24 APRIL

MEER DAN HONING

Zie zondag 21 april - **Waar?** Euroscope Genk en Liberty Brugge **Wanneer?** 17 uur

VRIJDAG 26 TOT EN MET ZONDAG 28 APRIL

WEEKEND PUYENBROECK

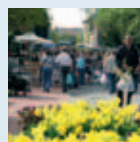

WIN Twintig leraren en hun gezin winnen een weekend in het Domein Puyenbroeck. Na aankomst start de avondwandeling aan het Molenmuseum. Zaterdag staat in het teken van de sport. Je kiest uit mountainbiken, boogschieten, badminton of kajak. Op zondag blaas je uit met een initiatie golf op de oefenterreinen van Golf Puyenbroeck. In de namiddag neem je een duik in een subtropisch zwembad. **Waar?** Provinciaal Domein Puyenbroeck - Puidonkdreef 1 - 9185 Wachetebeke **Wanneer?** van 16.30 uur (vrijdag) tot 18 uur (zondag) **Info:** www.puyenbroeck.be

WIN 20 X WEEKENDVERBLIJF VOOR HET HELE GEZIN. Dit omvat de overnachtingen, activiteiten op het domein, 2 x ontbijt, 2 x avondmaal, 2 x middagmaal. Deelnemen uitsluitend via www.lerarenkaart.be/inschrijven. Je vult uiterlijk op 16 april het wedstrijdformulier in. Ten laatste op 18 april worden de winnaars persoonlijk gecontacteerd. Wie deelneemt aan de wedstrijd, neemt ook het engagement om zijn prijs als winnaar op te nemen.

ZONDAG 28 APRIL

NATIONALE PLANTENBEURS

UITTIP Tweehonderd standhouders uit binnen- en buitenland bieden diverse planten aan op deze nationale plantenbeurs. Kwekers en liefhebbers stellen tientallen nieuwigheden voor aan het grote publiek. Dit jaar staat in het teken van de lentebloeiers. **Waar?** Nationale plantenbeurs Hombeek - (gps:) Kruisbaan - 2800 Mechelen (gratis pendeldienst tussen fabrieksparkings van Mechelen Zuid en de plantenbeurs) **Wanneer?** 10 tot 17 uur **Wie?** Gratis voor houders van de lerarenkaart (i.p.v. 3 euro), gratis voor kinderen jonger dan 12 jaar **Info:** www.groenbeurs.be

ADVERTENTIE

DONDERDAG 9 MEI (HEMELVAART)

VAN GOGH IN DE BORINAGE

VIPDAG Toen Vincent Van Gogh als lekenprediker in 1878 naar de Borinage kwam, leefde hij in Petit-Wasmes als mijnwerker onder de mijnwerkers. Nadat de protestantse kerk hem afwees, begon hij een nieuw leven als schilder. Verken de paden en steegjes van Wasmes. De acht

kilometer lange tocht leidt je langs het borstbeeld van Van Gogh gemaakt door Zadkine, het verblijf van de wereldberoemde schilder en de 'Marcasse'-steenkoolmijn. Nadien bezoek je het 'Van Gogh Huis' in Cuesmes of de site du Grand Hornu. Of misschien kuier je liever door de middeleeuwse straten van Bergen? **Waar?** Marktplaats - 7340 Wasmes **Wanneer?** 9.30 uur

Wie? Gratis voor leraren en partner of collega **Info:** via vangoghborinage.canalblog.com of filip.depuydt@netc.eu (begeleider van de wandeling) **Inschrijven:** uitsluitend via www.lerarenkaart.be/inschrijven

VRIJDAG 17 MEI

FAIRTRADE @ SCHOOL

OPROEP Zet op vrijdag 17 mei eerlijke handel in de kijker met een opvallende of ludieke actie in jouw school. Per Belgische provincie sleept één school de Fairtrade@School-award in de wacht. **Info en inschrijven:** www.fairtradeday.be. Hier vind je ook een handleiding en handige actietips.

ZATERDAG 18 MEI

SUNPARKS KEMPENSE MEREN

UUTTIP Leef je uit in het overdekte subtropische zwemparadijs. Kinderen zijn weg van de wildwaterbaan. Voor de durvers is er de Black Hole. Wie het wat rustiger aan wil doen, kan zich ontspannen in de sauna. Sportievelingen spelen een partij badminton, pingpong of squash. En minigolf is een aangename gezinsactiviteit. **Waar?** Sunparks Kempense Meren - Postelsteeweg 100 - 2400 Mol **Wanneer?** 10 tot 20 uur (sauna vanaf 14 uur) **Wie?** Gratis voor leraren en kinderen tot 3 jaar. Andere gezinsleden vanaf 4 jaar betalen 1 tot 5 euro per persoon per activiteit (minigolf: 1 euro, racketsporten: 3 euro, subtropisch zwemparadijs en/of sauna: 5 euro). **Info:** www.zwemmenbijnunparks.be/kempensemereen **Inschrijven:** niels.lemmens@groeppevcp.com (vermeld je naam, adres, het aantal deelnemende personen en het nummer van je lerarenkaart)

ZONDAG 19 MEI

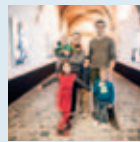
ARDENSE ZUURSTOF

GEZINSDAG Een twee kilometer lange wandelweg in Parc Chlorophylle slingert door meer dan 500 hectaren bosrijk gebied. Langs de route staan 24 attracties in hout, afgewisseld met speel- en educatieve zones. De veertig meter lange loopbrug brengt je tot in de kruinen van de bomen. **Waar?** Parc Chlorophylle - 60 rue des Chasseurs Ardennais - 6960 Manhay **Wanneer?** 10 tot 18 uur **Wie?** Gratis voor leraren en hun gezin **Info:** www.parcchlorophylle.com **Inschrijven:** uitsluitend via www.lerarenkaart.be/inschrijven

ZONDAG 19 EN MAANDAG 20 MEI (PINKSTEREN)

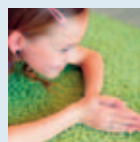
STAD MET KLASSE OUDENAARDE

GEZINSDAG In Oudenaarde ontdek je Unesco Werelderfgoed en het nieuwe stadsmuseum MOU. Echte Flandriens dokkeren naar het Centrum Ronde van Vlaanderen. Historici graven zich een weg naar het Provinciaal Archeologisch Museum Ename. Gidsen nemen natuurliefhebbers mee voor een wandeling in Bos t' Ename of natuurgebied 't Spei. Sportliefhebbers krijgen een gratis sportinitiatie van The Outsider. **Waar?** Diverse locaties in en rond Oudenaarde. Onthaal op het stadhuis. **Wanneer?** 10 tot 17 uur **Wie?** Gratis voor leraren en hun gezin **Info:** www.oudenaarde.be **Inschrijven:** uitsluitend via www.lerarenkaart.be/inschrijven. Je schrijft in voor de vipdag en het bezoek aan het MOU. Ter plaatse schrijf je in voor de facultatieve activiteiten. Wie eerst aankomt, heeft de meeste keuze.

WOENSDAG 22 MEI

INSPIRATIEDAG VOOR SPEELVOGELS

VORMING Spring en zwem. Vlieg en duik. Ervaar, experimenteer, zoek en vind. Ga actief muzisch aan de slag. Keer terug met een rugzak vol creatieve ideeën. Ontdek een zelfgekozen muzisch domein (beeld, muziek, drama, beweging of media) en raak geïnspireerd door domeinoverschrijdende toepassingen. De kunstdocenten van De Warande vertellen ze naar je leerlingen en de klaspraktijk. **Waar?** De Warande - Warandestraat 42 - 2300 Turnhout **Wanneer?** 13.30 tot 17.30 uur **Wie?** Leraren basisonderwijs, studenten hoger onderwijs en kunst- en cultuur(educatieve) werkers betalen 15 euro per persoon **Info:** www.kunstinzicht.be **Inschrijven:** info@kunstinzicht.be (vermeld je naam, adres, telefoonnummer en eventueel het nummer van je lerarenkaart)

EDUCATIEF PAKKET EN UITSTAP

DE MAGIE VAN HET LAMBIEBIER

» 10 TOT 12 JAAR

Bezoek met een medewerker het nieuwe bezoekerscentrum 'De Lambiek' in Beersel. Een film belicht de magie van dit bier. Met voeldozen ontdekken de kinderen de ingrediënten van de lambiek. Puzzelen met oude ambachten voert hen naar verleden, heden en toekomst. Een Japans verteltheater sensibiliseert tot slot rond de negatieve effecten van alcohol.

Met een educatief pakket bereid je het bezoek voor. Of je gebruikt het als nabespreking. Dat pakket beantwoordt aan de ontwikkelingsdoelen, eindtermen en leerplannen van de verschillende netten - te reserveren vanaf september - www.delambiek.be - toerisme@beersel.be - 02 359 16 36

SPORT

SQUASH

» 5 TOT 12 JAAR

Laat de squashmicrobe ook jouw leerlingen bijten. Beginners met weinig techniek kunnen een intensieve partij meespelen. Met minisquash kunnen ook vijf- tot twaalfjarigen 'aan de slag'. De Vlaamse squashfederatie verhuurt opblaasbare minisquashcourts aan scholen.

Vlaamse squashfederatie - organisatie van de squashsport in Vlaanderen - www.vsf.be - verhuur van de opblaasbare minisquashcourts (5 tot 12 jaar): 014 85 96 03 of kristien@vsf.be

WIN 1 X OPBLAASBARE SQUASHCOURT voor één dag op jouw school met begeleiding. Mail vóór 22 april naar wedstrijd@lerarenkaart.be. Vermeld je naam, de school waar je lesgeeft en het nummer van je lerarenkaart. Geef je mail als onderwerp 'Squash'. De winnaar wordt eind april persoonlijk verwittigd.

ACTIE

MUSEA OP JE BORD

» ALLE LERAREN

Op zoek naar een goed idee voor een leerrijke en boeiende uitstap met de klas? Over heel West-Vlaanderen bieden musea **een waaier van educatieve pakketten en activiteiten** aan. Door de bomen is het bos soms moeilijk te zien en daarom is er nu 'Musea op je Bord', een handige tool om het volledige educatieve aanbod van de West-Vlaamse musea te ontdekken. Je vindt er de musea op kaart en je kan zoeken op thema en op onderwijsniveau.

www.west-vlaanderen.be/musea

OPROEP

ROLSTOELPOETSEN VOOR HET GOEDE DOEL

» ALLE LERAREN

Ga rolstoelpoetsen. Maak een natuurgebied schoon. Renoveer een opvangcentrum. Maak wat tijd vrij voor de maatschappij en zet je in voor een goed doel. Time4Society is een vzw die zich daarvoor engageert. Jij kan helpen met je klas of de hele school. Inschrijven voor een project is gratis. Je spendeert met je leerlingen een halve of volledige dag buiten de schoolmuren en draagt zo je steentje bij. Je kan nu al je leerlingen motiveren en inschrijven voor projecten die starten in het voorjaar van 2014.

Time4Society - www.time4society.com - info via 015 28 54 09 of info@time4society.com

EDUCATIEF PROJECT

KINDER-DOE-CENTRUM

» 4 TOT 8 JAAR

Zelf pizza maken voor de juf, leren wat een eekhoorn eet in het park, een huis bouwen op de werf, een patiënt vervoeren in een ziekenwagen, naar de bank of garage gaan, inkopen doen ... In het 'Kinder-doe-centrum' van Technopolis kruipen kinderen vanaf vier jaar in de rol van mama of papa en ontdekken zo de wereld.

Het 'Kinder-doe-centrum' omvat 90 interactieve opstellingen, op maat van vier- tot achtjarigen. Voor kleuters (2de en 3de kleuterklas) zijn er 'Zoekprenten' om zelfstandig op ontdekking te gaan in de verschillende zones: in de winkel de inhoud van de kassa bekijken, op

de werf de juiste kleur van veiligheidshelmen kiezen ... **Tal van interactieve opstellingen kan je trouwens naar je school of klas halen** voor een interactieve proef in de les, voor een themaweek of voor een opendeurdag. Hersenbrekers en experimenten rond tandwiel, magneten, spiegels, kleuren, licht, illusies: keuze te over.

www.technopolis.be/kinderdoecentrum

VAKANTIE - KORTING

KLASSE-WEEKEND CENTER PARCS

» ALLE LERAREN

Ontvlucht de dagelijkse drukte. In Center Parcs vind je te midden van de natuur alles voor een vakantie met vrienden of familie. Zwemmen, eten, flaneren en shoppen doe je onder één tropisch dak. Bij Center Parcs is mooi weer gegarandeerd.

Tijdens het Klasse-weekend genieten leraren een voordelig tarief inclusief toegang tot het subtropische zwemparadijs Aqua Mundo en het indoor speelparadijs BALUBA. Een verblijf in een Comfort cottage voor vier personen kost 299 i.p.v. 469 euro en een Comfort cottage voor vijf personen kost 319 i.p.v. 489 euro. De huurprijs is exclusief reserveringskosten.

Dit aanbod is enkel geldig voor het weekend van 24 mei 2013 in Center Parcs Erperheide. Uiterste inschrijvingsdatum is 30 april 2013 en het aantal cottages is beperkt. Info en boekingen via www.centerparcs.be/klasseweekend.

ACTIE

PICTOS

» DIRECTIES & ICT-COÖRDINATOREN

PICTos (plannen van ICT op school) is een (gratis) gestructureerde online-omgeving waarin scholen hun ICT-werking in beeld brengen en beleidsacties plannen. Er zijn twee manieren om je wagonnetje aan de PICTos-trein te haken. Je kan bijvoorbeeld kiezen voor een teamgericht nascholingsstraject met een externe trainer die PICTos bij jou op school mee begeleidt. Of een ICT-coördinator van je school volgt een trainingssessie zodat hijzelf PICTos kan begeleiden binnen de eigen school of scholengroep.

KlasCement organiseert zo'n 'Train the trainer PICTos' op vrijdag 26 april, van 13.30 tot 16 uur, in het Consciencegebouw (departement Onderwijs).

Meer info en inschrijven via www.ictbeleidstool.be.

VORMING

GAMIFICATION

» DERDE GRAAD LAGER EN EERSTE GRAAD SECUNDAIR ONDERWIJS

Met de **vormingssessie 'Gamification: het onderwijs van morgen?'** wil Centrum Informatieve Spelen leraren zelf de **kracht en het plezier van informatie leren** laten ervaren. Er is een aparte sessie voor leraren derde graad lager onderwijs en leraren eerste graad secundair. Naast de vorming (en bijbehorende koffie) geeft je inschrijvingsgeld (30 euro) recht op korting in de spelenwinkel, een 'pretpakket' en een spelenboek waarmee je meteen aan de slag kan in je klas.

De vorming vindt plaats op woensdag 24 april, van 10 tot 12 uur (lager onderwijs) en 13 tot 15 uur (secundair onderwijs). Meer info en inschrijvingen via www.spelinfo.be.

EXPO

DADAÏSME ZONDER BEPERKINGEN

» ALLE LERAREN

Vijf personen met een verstandelijke beperking pakken het CultuurCentrum Ieper aan, samen met leerlingen Beeldende Vorming en kunstenaars als Nick Ervinck, René PJ Van Daele, Koen Moerman en Damien Magnette. Een assemblage, geïnspireerd op het dadaïsme, slingert zich door de ruimtes van het CultuurCentrum. Inclusief videobeeld en klank. Het uitgangspunt is een 'dump', plekken waar iedereen tijdens de Eerste Wereldoorlog materiaal mocht achterlaten dat hij zelf niet meer kon gebruiken. Iemand anders kon dan vrij de spullen van die berg meenemen. Een kringloop avant la lettre.

Weltmerz - coproductie vzw Wit.h (Kortrijk) en Instituut Heilige Familie (Ieper) - 29 april tot 2 mei 2013 - gratis toegang - CC Ieper - Het Perron - Fochlaan 1 - 8900 Ieper - 057 23 94 80 - cultuurcentrum@ieper.be - www.vzwwith.org

PRENTENBOEK

AGENT EN BOEF

» VANAF 3 JAAR

Boef woont in de gevangenis bij Agent. Die vindt dat wel gezellig, maar af en toe ontsnapt Boef ... Met de reeks 'Agent en Boef' brengen Tjibbe Veldkamp en Kees de Boer slapstickverhalen waarin geen woord te veel staat en de tekeningen het verhaal vertellen.

Drie van die verhalen vind je in 'Het grote verzamelboek van Agent en Boef': 'Agent en Boef', 'Agent en Boef en de tekenstreken' en 'Agent en Boef en de Boefagent'. www.lannoo.be - 16,99 euro

WIN 3 X 'HET GROTE VERZAMELBOEK VAN AGENT EN BOEF'. Mail vóór 20 april (met onderwerp 'Agent en Boef') naar win.leraren@klasse.be.

ADVERTENTIE

ADVERTENTIE

ACTIE

INNOVATIEVE SCHOLEN GEZOCHT

» ALLE SCHOLEN

Om te voorkomen dat scholen elk op zich het warm water moeten uitvin- den, start het Departement Onderwijs met **drie 'Netwerken van Innovatieve Scholen'**. Elk netwerk bestaat uit minstens tien scholen die volgend school- jaar **nieuwe technologieën uitproberen** en hun ervaringen uitwisselen met de andere scholen uit het netwerk. Daarna kan het Departement de experien- gen, expertise en knowhow delen met het hele onderwijsveld. De scholen uit de netwerken spelen daarbij de rol van demonstratieproject en voorbeelden van goede praktijk. Ze bundelen hun ervaringen in concrete tips en aanbeve- lingen en/of leermiddelen die via studiedagen, publicaties, peterschapsfor- mules ... verspreid kunnen worden.

De drie netwerken werken elk rond een ander thema: one-to-one computing en tabletklassen, gaming en gsm's en smartphones in de klas. De deelnemende scholen krijgen begeleiding en ondersteuning van een coördinator én een (beperkte) financiële incentive. Alle scholen zijn welkom, maar de voorkeur gaat uiteraard naar scholen die al ervaring hebben met educatief ICT-gebruik, beschikken over een duidelijke ICT-ervaring, al actief zijn rond het gekozen thema en eventueel ervaring hebben met internationale projectwerking.

Meer info en kandidaturen vóór 8 mei via <http://goo.gl/VPKzr>.

LUISTERBOEK - EDUCATIEF PAKKET

DE SCHARLAKEN POMPELMOES

» 6 TOT 12 JAAR

Een koning wil trouwen met een pralerige prinses en besluit om voor haar de schat van de draak Fyrax te stelen. Die is woedend en eist bergen voedsel in ruil. Koning Ivan laat daarom de koeien van de arme dorpingen in beslag nemen. Maar dan verschijnt de scharlaken pompelmoes op het toneel. Zal hij de koning kunnen stoppen en ervoor zor- gen dat het recht zegeviert?

'De scharlaken pompelmoes' is een verhaal over een koning, een prinses, een draak en een geheimzinnige heks. Met bekende Vlamingen in bijzondere rollen. Bij dit luisterspel hoort een educatief pakket over 'recht op voedsel', dat aansluit bij de campagne van 11.11.11. Meer info op www.djapo.be.

WIN 3 X LUISTERBOEK 'DE SCHARLAKEN POMPELMOES'. Mail uiterlijk op 22 april de namen van twee acteurs die meewerken aan het verhaal naar info@djapo.be (vermeld je naam, je adres en het nummer van je lera- renkaart). De winnaars worden eind april persoonlijk verwittigd.

ADVERTENTIE

EUROPA

DE TOEKOMST VAN EUROPA

» ALLE GEÏNTERESSEERDEN

2013 is het 'Europees Jaar van de Burger' en daarom organiseert de Europese Commissie een reeks 'Burgerdialogen' in alle landen de Europese Unie. Meteen de kans om te praten met Europese politici zoals Europees Commissaris Karel De Gucht. Over je rechten, over het soort Europa waarin je wil leven, over je verwachtingen voor de Europese Unie ...

Iedereen is welkom en de dialogen (met ook lokale, regionale en nationale politici) gaan live op internet. In Vlaanderen zijn er dergelijke 'Burgerdialogen' op 12 april in Gent (debat met 400 Europese jongeren op jaarlijkse bijeenkomst Europees Jongerenparlement, op 4 mei in Brussel (n.a.v. Irisfeest, Feest van Europa) en op 8 mei in Antwerpen (tijdens 'Europa in je buurt').

www.youreurope.be/nl/content/activiteiten – ec.europa.eu/european-debate

WEDSTRIJD

TEKEN DE WERELD

» VANAF 10 JAAR

'Wereldburgers: teken jij ze anders?' is een cartoonwedstrijd van Kleur Bekennen. Je kiest een thema uit de invalshoeken van Kleur Bekennen: duurzame ontwikkeling, onderlinge afhankelijkheid, democratie & burgerzin, vrede, sociale rechtvaardigheid, diversiteit, mensenrechten of opvoeden tot wereldburgers. Werk dit uit met de nodige dosis humor met pen, potlood of tablet en stuur je resultaten uiterlijk 30 juni naar kleurbekennen@btccbt.org (met vermelding 'Cartoonwedstrijd').

De cartoon van de winnaar wordt in het najaar 'vereeuwigd' door Kleur Bekennen (website, nieuwsbrief en Facebookpagina). Verder krijgt de winnaar een T-shirt met zijn eigen cartoon én dragen de medewerkers van Kleur Bekennen dit T-shirt op alle publieksmomenten (bijvoorbeeld op de Inspiratiedag in Leuven op 7 oktober). Ten slotte zal je de winnende cartoon vinden in het novembernummer van Klasse.

Alle info en reglement op www.kleurbekennen.be.

EXPO

HONDERD JAAR VOORUIT

» 6 TOT 18 JAAR

In 1913, het jaar van de Gentse wereldtentoonstelling, opent het Feestlokaal van Vooruit de deuren. In 2013 siert het exact honderd jaar de Sint-Pietersnieuwstraat. Het stadsmuseum STAM viert dat met een tentoonstelling over het Vooruitgebouw. In Vooruit zelf staat de programmatie volledig in het teken van het eeuwfeest. De twee cultuurhuizen worden verbonden per boot.

100 jaar Vooruit - combipakket STAM en Vooruit - tot 27 oktober 2013 - vrij bezoek: gratis voor de leraar en de leerlingen - met boottocht: 3 euro per persoon (lager onderwijs) - 3,5 euro per persoon (secundair onderwijs) - gids: 75 euro per groep (maximaal 20 leerlingen) - mogelijkheid tot picknick in Vooruit of STAM (afhankelijk van beschikbaarheid) - info en reserveren: www.vooruit100.be - stam@gent.be - 09 267 14 00

WIN 1 X COMBIPAKKET VOOR EEN SCHOOLGROEP van de derde graad secundair (maximaal 20 leerlingen) op vrijdag 17 mei. Het combipakket bestaat uit een rondleiding in Vooruit en STAM, een boottocht en broodjeslunch in het Vooruitcafé. Deelnemen via www.lerarenkaart.be ('gelezen in klasse') tot uiterlijk 7 mei. De winnaar wordt op 8 mei persoonlijk gecontacteerd.

VORMING

LEERLINGENPARTICIPATIE

» SECUNDAIR ONDERWIJS

'Niet over hen, maar met hen praten' lijkt vanzelfsprekend, maar leerlingparticipatie blijkt niet altijd evident. Leerlingen betrekken vraagt energie en inspanningen om het op school en in de klas te organiseren en ondersteunen. Op de studiedag 'Leerlingen en school: partners in crime?' tast organisator Vlaamse Scholierenkoepel vzw **de grenzen van leerlingparticipatie** af. Laat je inspireren en denk na over het beleid van je eigen school.

De studiedag vindt plaats op woensdag 24 april, van 9.30 tot 16 uur, in het Consciencegebouw (Ministerie Onderwijs en Vorming) in Brussel. Deelnemen is gratis, inschrijven (uiterlijk 19 april) verplicht.

www.ond.vlaanderen.be/inschrijven - www.scholierenkoepel.be

GIDS

ELK KIND TELT

» ALLE GEÏNTERESSEERDEN

Met het boekje 'Elk kind telt' wil de Vlaamse overheid (Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin) organisaties en beleidsverantwoordelijken ondersteunen die op lokaal niveau (willen) werken rond kinderarmoede. Je vindt hier niet alleen cijfers, maar vooral informatie en inspiratie uit onderzoek en jarenlang experimenteren in de praktijk. Belangrijke randvoorwaarden en valkuilen worden geduid en je maakt kennis met concrete projecten. Het boekje maakt duidelijk hoe je lokaal kan inzetten op kinderen uit kwetsbare milieus en kan zo ook scholen, ouderverenigingen enz. inspireren.

Je kan 'Elk kind telt' (108 pagina's) gratis downloaden (pdf) via www.welzijnsamenleving.be (en tik 'elk kind telt' in het zoekvakje).

ADVERTENTIE

VORMING

SCHEIDEN IN MEERVOUD

» ALLE GEÏNTERESSEERDEN

‘Scheiding in Vlaanderen’ is een onderzoeksproject rond de oorzaken en gevolgen van echtscheiding voor (ex)partners, nieuwe partners, kinderen en (groot)ouders. Uitloper van dit onderzoek is de studiedag ‘**Scheiden in meervoud – Over partners, kinderen en grootouders**’. Vier grote thema’s komen aan bod in evenveel sessies, waarvan je er twee kan volgen. In de voormiddag kies je tussen ‘Relaties en nieuwe gezinnen na scheiding’ en ‘Sociale leven na scheiding’. In de namiddag kies je tussen ‘Gevolgen van scheiding voor partners’ en ‘Gevolgen van scheiding voor kinderen’.

De studiedag vindt plaats op vrijdag 19 april, van 9.30 tot 17 uur, in Cultureel Congrescentrum Elzenveld in Antwerpen. Deelnemen kost 150 euro, lunch, receptie en boek ‘Scheiden in meervoud’ inbegrepen.

www.scheidinginvlaanderen.be

ACTIE

ONLINE PRATEN OVER ZELFDODING

» ALLE GEÏNTERESSEERDEN

‘Werkgroep Verder’ ondersteunt **gespreksgroepen voor nabestaanden na zelfdoding**. Daar horen de deelnemers hoe anderen proberen de zelfdoding te verwerken en kunnen ze hun eigen verhalen kwijt. Voortaan organiseert ‘Werkgroep Verder’ ook een **maandelijkse online gespreksgroep** voor mensen die niet naar een gespreksgroep kunnen gaan. Zo kunnen ze in een veilige omgeving in contact komen met andere nabestaanden, onder begeleiding van ervaren moderators. Je anonimiteit wordt bewaard (als je dat vraagt), maar je moet wel eerst registreren en inschrijven voor de sessie om ‘ongewenste’ bezoekers te vermijden.

Er is voortaan een online gespreksgroep elke laatste woensdag van de maand, van 19 tot 21 uur. Alle info op www.werkgroepverder.be

BOEK

ONTSPANNEND BEWEGEN

» ALLE LERAREN

De Britse lerares Veronica Sherborne ontwikkelde een naar haar genoemde ‘ontspannende bewegingsmethode’. Die kan je gebruiken voor kinderen én volwassenen om hun ontwikkeling te stimuleren via beweging. Naast motorische en cognitieve ontwikkeling, focust Sherborne ook op het sociaal-emotionele: een positief zelfwaardegevoel, communiceren met anderen, relaties met anderen.

Het boek **Sherborne bewegingspedagogiek** maakt de methode erg aanschouwelijk (veel foto’s, gedetailleerde beschrijvingen) en zo ook toegankelijk voor onervaren begeleiders.

www.abimo.net – 29,50 euro

WIN EEN EXEMPLAAR VAN ‘SHERBORNE BEWEGINGSPEDAGOGIEK’.

Mail vóór 15 april (met onderwerp ‘Sherborne’) naar wedstrijd@abimo.net.

PRENTENBOEK

NOACH EN DE ARK

» VANAF 3 JAAR

In de reeks ‘**Bijbelverhalen aan kleuters verteld**’ is een tweede deel verschenen. Na ‘Het kerstverhaal’ is er nu ‘**Het verhaal van Noach**’, waarin Kathleen Amant Noach en de ark voor heel jonge kinderen toegankelijk maakt. In het najaar verschijnt deel 3, ‘Het verhaal van het verloren schaap’.

www.eenhoorn.be – 12,95 euro (prentenboek) en 26,95 euro (kamishibai-prenten); boek + prenten 35 euro

DANS

DANSEN DANSEN

» SECUNDAIR ONDERWIJS

Met de website ‘Dansendansen’ wil Dafne Maes **leraren inspireren, motiveren, prikkelen om met dans(educatie) aan de slag te gaan**. Met films, foto’s en opdrachten komen basiselementen (lichaam, tijd, kracht, ruimte) en subthema’s (bewegen, zwaartekracht, verhoudingen, geluid) aan bod. De site geeft je de kans om je eigen vak te bekijken vanuit een ‘dansante’ ooghoek om zo vakoverschrijdend te werken.

De inhoud is bewust eenvoudig en toegankelijk gehouden en vooral geschikt voor jongeren tussen 12 en 18 jaar met zeer weinig of zelfs geen kennis van (hedendaagse) dans. Je kan Dafne Maes ook uitnodigen voor een workshop in je school.

www.dansendansen.be – info@dansendansen.be

PRENTENBOEK

RIKKI WORDT GROTE BROER

» VANAF 4 JAAR

Er is een baby'tje op komst. Rikki wordt dus grote broer, maar het wachten duurt nog zo lang, want de baby komt pas in de lente, als de appelbomen bloeien. Wordt het een broertje of een zusje?

'Rikki wordt grote broer' is het nieuwste deel in de populaire 'Rikki'-reeks van auteur/illustrator Guido van Genechten. Als extraatje vind je gratis stickers bij het boek.

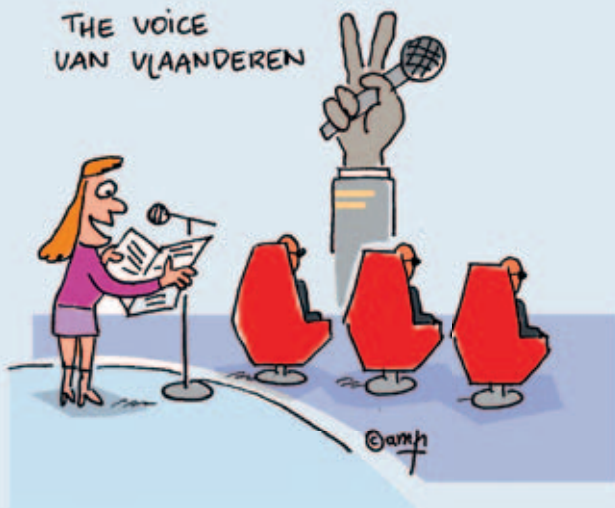
www.clavisbooks.com – 14,95 euro

WIN 5 X 'RIKKI WORDT GROTE BROER'. Mail vóór 20 april (met onderwerp 'Rikki') naar win.leraren@klasse.be.

OPROEP

STEMMEN GEZOCHT

» ALLE GEÏNTERESSEERDEN

Transkript vzw zoekt vrijwilligers met een duidelijke en aangename stem (en vooral veel zin) **om boeken of tijdschriften in te spreken**. Transkript wil lectuur en informatie toegankelijk maken voor mensen met een leesbeperking. Onder het motto 'lees zoals je wil' zorgen ze voor boeken, tijdschriften en andere teksten in braille, groteletterdruk, gesproken vorm (Daisy) of als digitaal tekstbestand.

Transkript heeft studio's in Hasselt, Leuven, Mechelen en Zellik. Daar kan je steeds een afspraak maken voor een stemproef.

www.transkript.be

EDUCATIEF MATERIAAL

VERKEERSBORDEN VOOR KINDEREN

» VANAF 10 JAAR

Zodra kinderen zelfstandig fietsen en zich alleen in het verkeer begeven, moeten ze natuurlijk de verkeersborden kennen en naleven. In dat kader heeft het BIVV (Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid) de poster en brochure '**Verkeersborden voor kinderen**' herwerkt en opnieuw uitgegeven. De **poster** geeft de belangrijkste verkeersborden weer, ingedeeld per categorie en voorzien van humoristische tekeningen, zodat de kinderen (de actie mikt vooral op 10-12-jarigen) de betekenis van elk bord gemakkelijk begrijpen. De bijbehorende **brochure** is bedoeld voor volwassenen (leraren, ouders) en legt in voor kinderen verstaanbare taal uit wat elk bord betekent. Daarbij krijg je suggesties voor activiteiten om de borden in te oefenen.

Webshop.bivv.be (tik 'verkeersborden' in vakje 'Jouw zoekterm') – brochure + poster kosten 3 euro

DVD

BOERENSYMFONIE

» VANAF 16 JAAR

Henri Storck (1907-1999) is een van de pioniers van **de (documentaire-) film in België**. Cinematek (het Koninklijk Belgisch Filmarchief) en het Henri Storck Fonds brengen stap voor stap zijn omvangrijke oeuvre op dvd en Blu-ray. Een echt pareltje uit dat oeuvre is '**Symphonie Paysanne**' ('Boerensymfonie'), een bijna twee uur durende documentaire uit 1942-1944. Hierin geeft Storck, op het ritme van de seizoenen, een blik op het dagelijkse leven en de rituelen van het boerenbestaan.

Vanaf 1944 maakt Storck ook documentaires over kunst. Een aantal daarvan vind je op de collectie 'Art & Cinema', met daarbij vooral twee documentaires over Paul Delvaux (1944 en 1969/1970), eentje over Herman Teirlinck (1953) en eentje over Rubens (1948). Eerder verschenen in deze reeks al het sociale meesterwerk 'Misère au Borinage' en 'Images d'Ostende', een reeks films over zijn geboortestad Oostende. Elk deel kost 21 euro. Wie de vier delen bestelt, betaalt hiervoor slechts 60 euro.

www.cinematek.be

WIN 3 X 'BOERENSYMFONIE' EN 3 X 'ART & CINEMA'. Mail vóór 20 april (met als onderwerp de titel van je keuze) naar win.leraren@klasse.be.

DRIEMAAL WOORDWAARDE: ARNOUD RASKIN

WAT JIJ KAN LEREN VAN EEN STRAATKIND

BEKIJK NU HET FLIMPJE
OP TVKLASSE.BE

“Tot nu toe hebben scholen altijd zwemmertjes opgeleid. Maar vandaag is het water heel wat woeliger dan vroeger. Dus moet je leerlingen tonen hoe ze kunnen surfen op de golven van verandering. Net als straatkinderen.” Arnoud Raskin, bezieler van Mobile School, werkte jarenlang met straatkinderen uit de hele wereld. Hun levenslessen wil hij nu doorgeven aan Vlaamse scholen.

“Aan onze mobiele schooltjes zien we voortdurend straatkinderen met een enorme creativiteit, wendbaarheid en veerkracht omdat ze elke dag opnieuw van nul moeten beginnen om te overleven. Die *streetskills* moeten we ook bij onze jongeren ontwikkelen omdat zij eerder in een jungle zullen terechtkomen dan in een georganiseerde samenleving met de zekerheid van groei en welvaart. Daarvoor heb je *streetwise* leraren nodig met een positieve focus die kinderen in staat stellen om in moeilijke situaties toch kansen te zien.”

Mobile School roept 12 april uit tot de Internationale Dag van het Straatkind. Doe mee op www.mobileschool.org. Bekijk de lezing die Arnoud Raskin aan tweehonderd directeurs gaf voor de begeleidingsdienst van het bisdom Brugge op www.tvklasse.be/reeksen/driemaalwoordwaarde

BEKIJK ALLE NIEUWE VIDEO'S OP TVKLASSE.BE

TV.KLASSE MAAKT VIDEOREPORTAGES VOOR LERAREN, LEERLINGEN EN OUDERS. JE VINDT ZE ONLINE OP WWW.TVKLASSE.BE

DURF TE VRAGEN

KLASSENRAAD

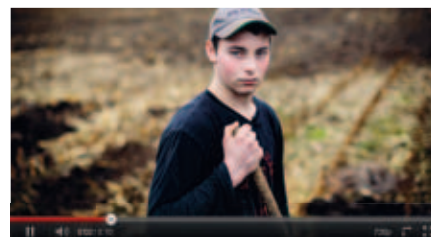

“Wie beslist of mijn zoon doorgaat naar het volgende leerjaar?”, vraagt papa Kim zich af. Met dit filmpje kan je aan ouders zoals hij uitleggen hoe een klassenraad werkt.

www.tvklasse.be/reeksen/durftevrAGEN

REPORTER

DE ZORGBOERDERIJ

Op donderdag gaat Maarten (17) niet naar school, maar helpt hij Chris en Sabine op hun zorgboerderij. Maarten is schoolmoe. Heeft het boerenleven hem veranderd?

www.tvklasse.be/reeksen/reporter

AFGEVRAAGD

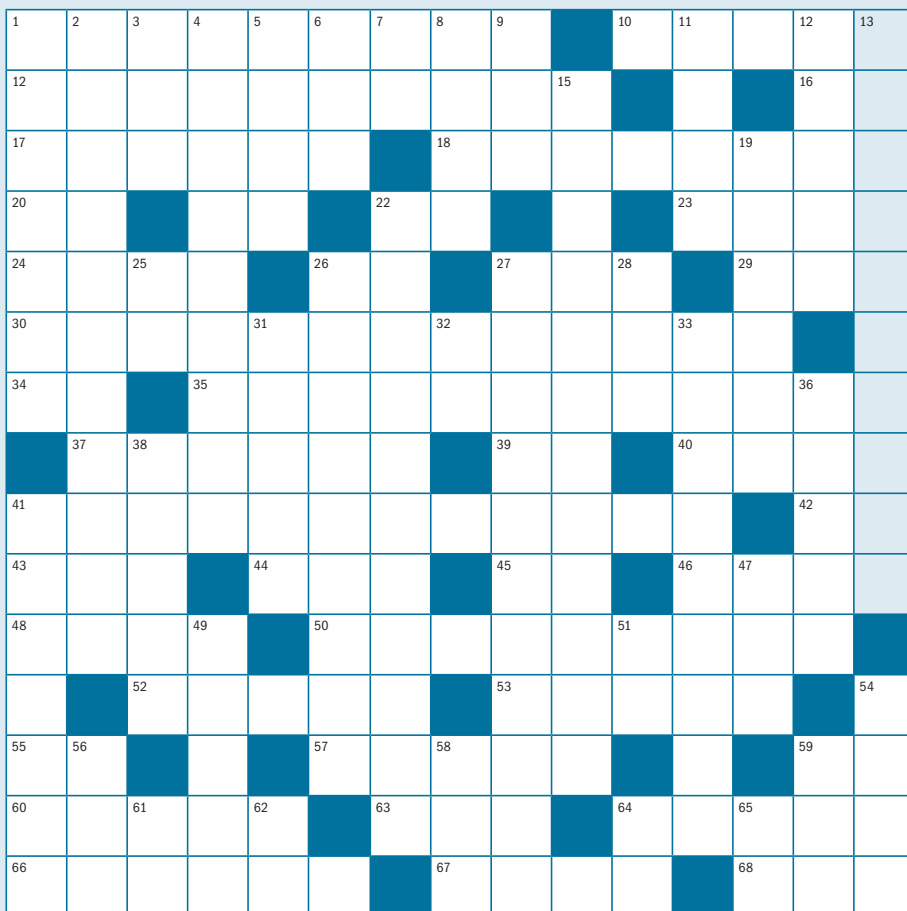
WEG MET DE WOENSDAGNAMIDDAG?

In Nederland ruilen steeds meer basisscholen de vrije woensdagnamiddag voor vijf gelijke schooldagen. Moet Vlaanderen volgen? TV.Klasse stelde de vraag aan enkele leraren in opleiding.

www.tvklasse.be/reeksen/afgevraagd

Kruiswoordraadsel

Ça passe ou ça casse

Elk schooljaar kent zo zijn 'point of no return'. Het punt waarop er al te veel leerstof is opgebrand om nog zonder complicaties terug te vliegen. De motor sputtert, moeizaam verder ploeteren zonder te veel hoogte te verliezen is de enige resterende optie. Dit keerpunt ligt stevast ergens diep in het tweede trimester, wanneer de belerende echo's van de laatste deliberaties stilaan uitgestorven zijn en de onheilsprofetieën van de eindexamens nog ver verwijderd. Koning Winter heeft zijn charme al lang verloren maar weigert plaats te ruimen voor de lente. De *primavera* wordt ongedurig en vuurt alvast wat hormonen af als voorbode van haar frivole intrede. Een overdosis dopamine giert nu door menig verhit tienerhoofd.

De eerste graad kookt over, stoom ontsnapt uit alle gaten. We moeten nu wat vaker dan anders een brandje blussen, een enkele keer zelfs letterlijk. Zelfs de infrastructuur blijft niet gespaard voor zo veel jong geweld. Sommige leerlingen hebben hun studiekeuze voor het volgende jaar al gemaakt en beslissen preventief wat overbodige vakken te schrappen. Anderen hebben begrepen dat het dit jaar niets zal worden en zijn vanaf nu enkel fysiek nog aanwezig. In de tweede graad uit dit zich in haantjesgedrag dat bij de apenjaren hoort. In de derde graad in een gecultiveerde sloomheid die zelfs de paasklokken maar moeizaam kunnen verdrijven. Als uiterste vorm van protest rest enkel nog het dutje, instant en ostentatief.

Ook in de lerarenkamer eist het fenomeen zijn tol. Het blad met afwezigen groeit zienderogen, zelfs het digitale scherm krijgt de vervangingen niet meer netjes ingeroosterd. Geschikte interims zijn in deze periode maar moeilijk meer te vinden. De vervangers van dienst zuchten het *spleen* uit hun vermoeide lijven. Alarmerende nieuwstijdingen kondigen naar jaarlijkse gewoonte een groeiend plaatstekort in het Brussels onderwijs aan. De druk om nog meer ruimte (ons handelsmerk!) in te kleuren, neemt toe. Maar hoeveel druk kunnen we nog dragen? Hoe gespannen mag de boog staan alvorens hij barst? *Ça passe ou ça casse?*

Verstand op nul en verder vliegen dan. Hopen dat zelfs na de vijfde winter in een jaar de lente weer zal aanbreken. Vertrouwen in de mooiste uitvinding aller tijden: het keren der seizoenen. Laat het licht nu binnen, laat de fotosynthese beginnen. Verbrand de overvloedige koolstofdioxide en geef ons genoeg zuurstof en energie om de laatste bocht goed aan te snijden, de noodzakelijke voorwaarde voor een zachte landing. Laat het besef groeien dat we straks samen door dezelfde deur moeten, dat we willens nillens acteurs zijn in hetzelfde toneelstuk en dat als het doek straks valt en de lichten doven, het applaus even hard moet klinken voor elk van ons.

Wouter De Craen is leraar en Brusselaar. Elke maand brengt hij in Klasse verhalen uit de hoofdstad.

VOLGENDE MAAND IN KLASSE

Zo stel je het perfecte examen op

"Meertaligheid is een troef, geen probleem"
— Hoe voer je een goed talenbeleid op school? —

Leerlingen
klagen over
WERKDRUK

klasse

Maandblad voor onderwijs in Vlaanderen
Uitgegeven door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en
Vorming - Agentschap voor Onderwijscommunicatie.
Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel

Nr. 234 — april 2013

Hoofredacteur: Pieter Lesaffer
Eindredacteur: Kris Vanhemelryck
Redactie: Nele Beerens, Wouter Bulckaert, An Declercq, Leen Leemans, Stefaan Tolpe, Annelies Vaneechoutte en Michel Van Laere m.m.v. Adrien Hanquiaux
Beeldredacteur: Jo Valvekens
Vormgeving: Tim Sels en Peter Mulders
Sites en multimedia: Michel Aerts en Toon Van de Putte
TV.Klasse: Robin De Vries, Hans Vanderspikken en Wouter Vanmol
Lerarenkaart & Klasstips: Patrick De Busscher, Hannah El-Idrissi, Kerim Helaut, Anne Siccard, Marc Van Belle en Sonja

Van Droogenbroeck **Secretariaat:** Ann Nevens
Boekhouding: Sabrina Claus **Publiciteit:** Diana De Caluwé
Personeel & Organisatie: Ann Lips
Verantwoordelijke uitgever: Luc Jansegers, Koning Albert II-laan 15 - 1210 Brussel.
Klasse is teamwork. De hele ploeg vind je op www.klasse.be.

Wil je **reageren** op een artikel of heb je **nieuws** voor de redactie? 02 553 96 86 of redactie.leraren@klasse.be.
Wil je **adverteren** in Klasse? 02 553 96 94 of publiciteit@klasse.be.
Heb je een aanbod voor de **lerarenkaart** of een vraag over een lerarenkaartactie? 02 553 96 95 of info@lerarenkaart.be.

Alle actieve Vlaamse leraren en CLB-medewerkers krijgen Klasse gratis (één per adres). Een

abonnement kost 28 euro voor 10 nummers (bel 02 553 96 88 of mail.secretariaat.leraren@klasse.be). Gepensioneerden, terbeschikkinggestelde leraren en individuele studenten krijgen een abonnement tegen halve prijs. **Adreswijzigingen** regel je uitsluitend via je eigen schooladministratie.

Voor scholen die dat wensen is er ook Yeti (derde graad lager onderwijs), Klasse voor Ouders (kleuteronderwijs tot en met tweede jaar secundair onderwijs) en Maks! (derde tot en met zevende jaar secundair onderwijs).

Overname van artikels uit de publicaties van Klasse is geen probleem, mits je de bron expliciet vermeldt. De cartoons, foto's en illustraties worden door het auteursrecht beschermd.

Lees Klasse online op www.klasse.be/leraren.

ADVERTENTIE

TIJDSCHRIFT

verschijnt maandelijks

(behalve in juli en augustus)

GRATIS NAAR DE FILM

RED DE BIJ

(EN ONZE VOEDING)

In 2009-2010 overleefde in België 26 procent van de bijen de winter niet. Sinds een dikke tien jaar verdwijnen honderdduizenden kolonies van honingbijen van de aardbodem. Nochtans is het lot van de mens nauw verbonden met dat van de bijen. 84 procent van de Europese gewassen is afhankelijk van de bestuiving door deze insecten.

Sterven de bijen uit door een virus?
De industrialisering van de honingsector?
Of grote hoeveelheden pesticiden? Op zoek naar antwoorden neemt regisseur Markus Imhoof – kind van een imkergeslacht – je mee op sleeptouw in 'More than Honey', een fascinerende film over de betoverende wereld van de bijen.

GRATIS VIPDAG De film 'More than Honey' brandt de bijen op je netvlies, met hun grote behaarde ogen en schild. Vijfhonderd leraren mogen met partner gratis naar deze film: op zondag 21 april (17 uur) in Utopolis Turnhout of Siniscoop Sint-Niklaas en op woensdag 24 april (17 uur) in Eurocoop Genk of Liberty Brugge. Surf naar www.lerarenkaart.be/inschrijven en vul uiterlijk op 14 april het wedstrijdformulier in. Je weet meteen of je gewonnen hebt. Je naam staat in dat geval op de viplijst en de bevestigingsmail geldt als toegangsbewijs.

Een uitgebreid pedagogisch dossier en informatie over deze film vind je op www.morethanhoney.be.

